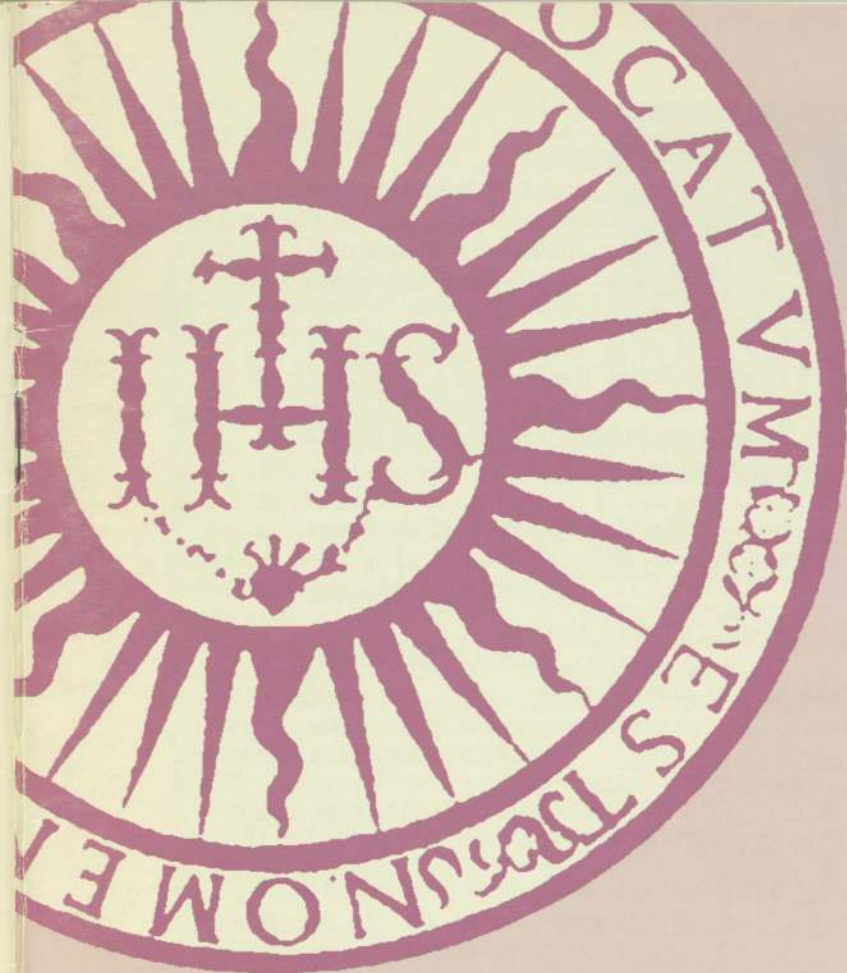

JUBILEA - JUBILEA - JUBILEA - JUBILEA

P. Jan Formánek	Hostýn	29. 6.	55 let kněžství
P. Leo Hipsch	Opava	29. 6.	55 let kněžství
P. Karel Vlček	Moravec	29. 6.	55 let kněžství
P. Robert Kunert	Vídeň	4. 7.	30 let kněžství
P. Petr Kolář	Praha	5. 7.	25 let kněžství
P. Jiří Kovář	Velehrad	6. 7.	15 let kněžství
P. Vladimír Málek	Praha	30. 6.	10 let kněžství
P. František Brázdil	Hostýn	31. 7.	20 let v Tovaryšstvu
P. Jan Pražan	Nejdek	31. 7.	20 let v Tovaryšstvu
P. Petr Přádka	Praha	31. 7.	20 let v Tovaryšstvu
P. Vladimír Richter	Innsbruck	14. 7.	75 let

UPŘÍMNĚ BLAHOPŘEJEME

Bulletin JEZUITÉ, Ječná 2, 120 00 Praha 2, tel.: (02) 24919104, fax: (02) 96216440
Bankovní účet: KB Praha 5, 125 07 VAKUS Praha 5, č. ú. 8942-051/0100
Vydavatel: Provinciálát České provincie Tovaryšstva Ježíšova

Registrováno MK ČR pod č. MK ČR 6066, MIČ 46 674. Tisk: TOBOLA
Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha,
č. j. 1234/92, ze dne 22. 10. 1992. Placeno převodem.
NEPRODEJNĚ

3 2000
ROČNÍK IX

JEZUITÉ

Budování socialismu na Hostýně – 8 • Za Vietnamci – 13 • Anketa – 28

<u>úvodní slovo - úvodní slovo - úvodní</u>	Antonín Holas, SJ	1
<u>spiritualita - spiritualita - spiritualit</u>	Spolupráce s laiky v poslání	2
	Když se jezuité modlí	4
<u>z naší provincie - z naší provincie - z</u>	Zima na Svatém Hostýně	6
	Recenze knihy "Basil Veliký a jeho doba"	8
	Za Paterem Karlem Vlčkem	9
	Zeptali jsme se historika Mgr. Pavla Beneše	10
<u>jezuité ve světě - jezuité ve světě - je</u>	Ücerler	11
	Za Vietnamci do stověžaté Prahy	13
<u>rozhovor - rozhovor - rozhovor - rozh</u>	Chceme spolupracovat	16
<u>studie - studie - studie - studie - stud</u>	K otázce identity české teologie	18
<u>dialog - dialog - dialog - dialog - dialo</u>	Moje vize církve budoucnosti	21
	Jan Hus a naše doba	23
<u>z historie - z historie - z historie - z h</u>	Od Pálavy k Alpám	26
<u>anketa - anketa - anketa - anketa - a</u>	Proč myslíte, že byla zlikvidována řeholní společnost?	28
<u>apoštolát modlitby - apoštolát modlit</u>	Květen, Červen	30
<u>zprávy - zprávy - zprávy - zprávy - z</u>		

Adresa redakce:

Bulletin JEZUITÉ, Ječná 2, 120 00 Praha 2, tel.: (02) 24919104, fax: (02) 96216440,

e-mail: sjpraha@mbx.vol.cz (do rubriky *Předmět* uveďte slovo *Redakce*)

Redakční rada: P. Ludvík Armbruster, F. Václav Dlapka, P. Antonín Holas, P. Tomáš Pavlů (koordinátor)

Odpovědný redaktor: P. Tomáš Pavlů (-top-).

Technická spolupráce: RNDr. Helena Šmydková

Návrh grafické úpravy: Tomáš Ježek & Refugium

Korektury: Mgr. Marta Popelová

Objednávky, příspěvky a veškerou korespondenci posílejte na adresu redakce.

Na přípravě se podílel Miroslav Herold, SJ. Uzávěrka tohoto čísla: 26. 4. 2000.

"Na věčné časy"

ÚVODNÍ SLOVO

Věříme, že Bůh se stará o církev a o spravedlivé. Jeden francouzský myslitel si klade otázku, zda to platí i o době pronásledování. Odpovídá kladně a jako důvod uvádí, že nepřátelům církve se ještě nikdy nepodařilo dovést své plány až do konce.

Na toto jsem si vzpomněl 13. dubna 2000, když jsme si připomínali padesáté výročí likvidace klášterů v ČSR. Ti, kdo tuto likvidaci plánovali a prováděli, si také mysleli, že je to na "věčné časy". Jenže jak se říká: lidé mění, Pán Bůh mění. Před padesáti lety to byla také noc ze čtvrtka na pátek.

Tomáš Kempenský píše ve své zlaté knížce *Následování Krista*: "Jakmile svítne ráno, pomysli si, že nedožiješ večera. A když nastane večer, neodvažuj se čekat něco od příštího rána" (I, 23,3). Řeholníci 13. dubna 1950, když nastal večer a šli pokojně spát, ani nepomysleli na to, co je čeká té noci a příštího rána. Ani jednoho z nich nenapadlo, že druhý den budou o několik set kilometrů dál. Svezli je do takzvaných "centralizačních klášterů", aby byli chráněni před hněvem pracující třídy. Hlíдали je psi a milicionáři.

Pobyt na jiném místě měl ten smysl, aby se tam řeholníci mohli nerušeně věnovat svému "původnímu povolání". V čem to původní povolání spočívalo? Ráno nástup, sčítání a politické školení. Potom práce.

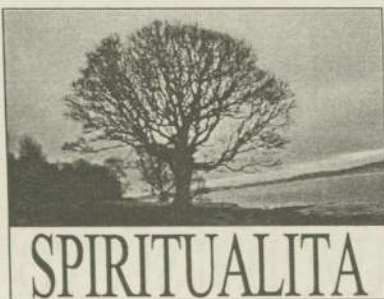
Pro mladé řeholníky tento převýchovný pobyt trval do září. Potom byli povoláni, aby si splnili svou čestnou vojenskou povinnost u PTP, což nebylo nic jiného než tábory nucených prací. Tak bránili republiku čtyřicet měsíců. Díky jim, jejich bdělosti a mírutvorné práci, nedošlo ke třetí světové válce. Ostatní řeholníci zůstali v těchto "klášteřích" drahnou řadu let.

Po padesáti letech si někteří přejí, aby se za těmito událostmi udělala tlustá čára a aby se na to zapomnělo, jako by se nic nestalo. Tak si představují "léčení historické paměti". Jiní jako muklové a jim podobní stále upozorňují, že se tyto věci musí připomínat a dovést spravedlnost do konce, aby se něco podobného už nikdy neopakovalo. Naše televize se také zapojila do této ozdravné činnosti. Ve svém zpravodajském vysílání má zájem o každé zatoulané kotě nebo psa. Schválně jsem se zvědavostí sledoval zpravodajství ČT 1 13. dubna 2000. O událostech, které se staly s řeholníky a řeholnicemi před padesáti lety a o neslýchaném bezpráví na nich páchaném ani půl slova. Člověk se táže: Proč? Co se tím sleduje? Kdo si to přeje? Pro odpověď asi bude nutné obrátit se na majora Zemana.

Než nám major Zeman odpoví, přiznám se bez mučení, že před těmi padesáti lety mi do smíchu moc nebylo. A to jsem ještě nevěděl, co mě čeká.

Ale o tom snad až někdy jindy.

A. Holas SJ.

Čteme z 34. Generální kongregace

*Následující úryvky z dokumentů
jsou z kapitoly
Spolupráce s laiky v poslání.*

Pohled na znamení doby po II. vatikánském koncilu ukazuje nepopíratelně, že církev třetího tisíciletí bude "církví laiků". Během posledních třiceti let odpovídají laici stále více na povolání ke službě, pocházející z jejich křestní milosti. Uskutečňování jejich povolání v nejrozličnějších situacích se stalo přednostním způsobem, jak Boží lid slouží světu při šíření Božího království, a je možno předpokládat, že rozvoj laických služeb bude stále pokračovat v nastávajícím tisíciletí. Tovaryšstvo Ježíšovo uznává jako milost pro naše dny a jako naději pro budoucnost, že laici "přijímají aktivní, vědomou a odpovědnou roli v poslání církve v tomto velikém dějinném okamžiku".

Odstavec 331

Spolupracujeme též s mnoha jinými lidmi: kněžími, řeholníky a řeholnicemi s jejich specifickým charizmatem i s lidmi jakékoliv víry a vyznání, pracujícími pro budování světa pravdy, spravedlnosti, svobody, míru a lásky. Jsme vděční za tuto spolupráci a cítíme se jimi být obohaceni.

Odstavec 333

Jezuité jsou jednak "lidmi pro druhé", jednak "lidmi s druhými". Tato základní vlastnost způsobu naší prá-

ce nás zve k postoji a připravenosti spolupracovat, naslouchat a učit se od druhých, sdílet naše duchovní a apoštolské dědictví. Být "lidmi s druhými" je středem našeho charizmatu a prohlubuje naši identitu.

Odstavec 334

Tovaryšstvo Ježíšovo se dává do služby tomuto poslání laiků, nabízí to, co jsme a co jsme přijali: naši spiritualitu a naši apoštolskou tradici, naše vzdělávací zařízení a naše přátelství. Nabízíme ignaciánskou spiritualitu jako zvláštní dar. Tato apoštolská spiritualita respektuje osobní spiritualitu každého jednotlivce a přizpůsobuje se daným potřebám, protože pomáhá lidem objevit jejich povolání a "Boží Velebnost ve všem milovat a jí sloužit". Nabízíme laikům praktickou moudrost, kterou jsme získali během více než čtyř set let apoštolské zkušenosti. V našich školách, na našich univerzitách i v jiných vzdělávacích zařízeních jim dáváme k dispozici pastorální a teologickou formaci. Zvláště však se chceme stát jejich společníky. Ve společné službě, vzájemně se učíme a odpovídáme na problémy a iniciativy každého, ve vzájemném dialogu o společných apoštolských cílech.

Odstavec 337

Služba apoštolátu laiků znamená pro nás výzvu: musíme umět odpovědět na jejich potřebu formace, aby mohli vykonávat svoji službu co nejlépe, každý podle osobního povolání a vlastních darů. Pro uskutečnění toho můžeme čerpat z bohatých zdrojů a zkušeností Tovaryšstva, počínaje Duchovními cvičeními a duchovním vedením, které nesmíme váhat nabídnout, je-li toho třeba. Můžeme povzbudit laiky, aby dali apoštolskou přednost lásce k chudým. Tak dáváme najevo, co jsme. Jako lidé, kteří vidí svůj střed v tom, že Boha ve všech věcech milují a jemu slouží, měli bychom druhým pomáhat, aby zřetelně poznávali apoštolské možnosti svého života a své práce. Laici, kteří spolupracují s jezuitou v jejich apoštolátu, očekávají od nás zvláštní formaci k ignaciánským hodnotám a pomoc při rozlišování priorit a apoštolských cílů i praktický návod k jejich provedení.

Odstavec 338

Apoštolská spolupráce s laikátem vyžaduje formaci a obnovu všech jezuitů. Už od počátku by naše formace

měla rozvinout schopnost ke spolupráci jak s laiky, tak s našimi spolubratry jezuitou prostřednictvím výchovy a zkušeností spolupráce s druhými ve službě. Neustálá formace během apoštolské zkušenosti - jestliže nasloucháme druhým, učíme se z jejich duchovní zkušenosti a společně čelíme problémům opravdové spolupráce - prohloubí tuto schopnost. Ať v počáteční formaci, nebo v té následující mohou nám laici pomáhat chápat a respektovat jejich zvláštní povolání a mohou se naučit oceňovat povolání naše.

Odstavec 339

Spolupracujeme s laiky na dílech Tovaryšstva: v nich má Tovaryšstvo rozhodující odpovědnost, protože tato díla napomáhají podstatným způsobem k uskutečnění poslání Tovaryšstva, zjevují ignaciánské hodnoty a oficiálně nosí jméno "jezuitský". Sem patří například výchovné instituce, farnosti, sociální centra, domy pro duchovní cvičení, "Jesuit Refugee Service" (služba uprchlíkům).

Odstavec 341

Spolupráce znamená i naslouchat

Když se jezuité modlí aneb modlitba zaměstnaného člověka

E. Edward Kinerk, SJ

Dokončení

C. Síla kolokvia

V tzv. kolokviu - rozhovoru máme jednoduchý, ale silný nástroj soustředění a prohloubení důvěrného přátelství s Pánem. Během Duchovních cvičení Ignác nabádá exercitanta, aby zakončil každou meditaci "stejným rozhovorem jako když přítel mluví s přítelem, nebo jako když služebník mluví se svým Pánem". Když v modlitbě uskutečňujeme tento rozhovor, formulujeme naše touhy, náklonnosti, myšlenky a pocity konkrétněji. Kolokvium zaměřuje naši modlitbu.

Pro zaměstnaného člověka má kolokvium tři výhody. Za prvé: umožňuje usebrání rozptýlené a roztěkané modlitby. Učitel-jezuita například během modlitby zjistí, že přemýšlí o své třídě, jestli má pokračovat v učení, a o komunitních či osobních problémech. Jestliže svoji modlitbu zakončí rozhovorem s Bohem, může příjemně překvapit sám sebe. Myslel si, že jeho modlitba byla rozháraná, ale když promluvil s Bohem "nahlas", zjistil, že jeho slova dávají modlitbě soustředění, které předtím neočekával.

Za druhé: kolokvium nás nutí, abychom vyjádřili, co je v našem srdci. Ať se v modlitbě stane cokoliv, ať cokoliv cítíme k Bohu, bližnímu nebo ke svému povolání, když se pokusíme vyjádřit slovy, co je v na-

šich srdcích, velmi často zjistíme, že skutečně Boha milujeme a chceme mu sloužit. Samozřejmě můžeme zjistit, že nemilujeme Boha nebo bližního, ale dokonce i toto uvědomění je dobré, protože se musíme rozhodnout, co uděláme s našimi pocity. Kolokvium nám pomáhá, abychom si přiznali své myšlenky a pocity a posoudili, které z nich jsou k Boží slávě a které nikoli.

Konečně, kolokvium pomáhá uzavřít naši modlitbu důvěrným rozhovorem "jako když mluví přítel s přítelem". V naší modlitbě se snažíme soustředit na Pána, ale často, když se podíváme zpět, tak se ptáme, jestli jsme v modlitbě zažili něco jiného než ospalý a nepořádný rozhovor se sebou. Převedením naší modlitby do konkrétních slov máme aspoň na konci dojem, že jsme pocítili Pánovu blízkost.

D. Náboženská zkušenost volby

Toužíme po Bohu. Zkušenost s Boží přítomností mnohé dovedla až k reholnímu životu. Naděje, že Boží přítomnost zakusíme ještě více, udržuje naši snahu se modlit. Uvažují, jestli se s Ním často nemíneme, protože ho hledáme na špatném místě. Jestliže "duchovní svoboda" leží v centru jezuitské spirituality - toto je účelem duchovních cvičení a cílem umrtvo-

vání. Neměli bychom potom hledat hluboká setkání s Pánem v rozhodováních?

Je přirozené, že v důležitých životních rozhodnutích očekáváme intenzivní zkušenost milosti i temnoty. Nicméně možná ignorujeme možnost mnoha dalších rozhodnutí, která se nám mohou v modlitbě nabízet. Přesněji řečeno, protože se zdá, že ruší pokoj, který považujeme, často mylně, za zakoušení Boha. Poslední dvě generální kongregace (autor myslí 32. a 33. GK, pozn. překl.) nás přinutily, abychom udělali těžká, ale skutečně evangelní rozhodnutí. Je naše modlitba prostorem, kde vážně pěstujeme schopnost žít chudší a spravedlivější život ve větší jednotě myslí a srdcí s našimi bratry?

Ještě více - pohání nás modlitba od možností tkvících v našich touhách k tomu, abychom některou vybrali a realizovali? V daru svobody rosteme tím, že ho užíváme. Ignác by více pochválil jezuitu, který zápasí v krátké, a třeba i nesoustředěné modlitbě, jen aby realizoval své povolání lépe, než člověka, který tráví dlouhé hodiny v modlitbě, která mu brání v obrácení.

V modlitbě můžeme oživovat svoji volbu. Kromě záležitostí, které se nabízejí automaticky, můžeme v sobě objevit radikálnější evangelní touhu. Kongregace nás vyzvaly, abychom učinili tyto hlubší volby. Například otázkou závodů ve zbrojení jsem se nikdy příliš nezabýval. Byli jsme požádáni Tovaryšstvem a americkými biskupy, abychom tuto otázku vzali vážně. Připustil jsem si ne-

bezpečí války a zbrojení vešlo do mé modlitby. Otevřel jsem se různým možnostem a činnostem v budoucnosti, které se však v tuto chvíli mohou zdát přitažené za vlasy.

Naše volby nemusí být vždycky nové. Reholníci vědí, že se musí denně znovu zavazovat ke slibům, které jednou a provždy složili. Když znovu volí chudobu, čistotu a poslušnost v konkrétních okolnostech každodenního života, dělají novou hlubokou volbu, která nám může dát obnovený smysl svobody a Boží přítomnosti. Jednoduchá prosba ... Ignác měl rád tyto jednoduché modlitby: "Pane, učiň mě chudým". Může být velmi účinnou modlitbou, dokonce i pro toho, kdo složil slib chudoby před mnoha lety. Člověk by se vlastně více pomodlil touto krátkou větou, než když schová svoji touhu po chudobě pod oblak dlouhé formální modlitby, která se jenom snaží eliminovat všechny bouřlivé city.

Ve svém slavném dopise o apoštolské připravenosti nás otec Arrupe vyzval, abychom se stali lidmi, "pro které celý zážitek Boha je skutkem pro druhé a všechny skutky pro druhé odhalují Otce a vedou je blíže k Bohu v lásce a odevzdání". Toto propojení činnosti a zkušenosti dobře ilustruje cíl naší modlitby. Modlíme se, abychom zvolili skutečně Kristovu cestu ve službě druhým, a ovoce naší touhy je zkušenost Boha, která nás v lásce spojuje s ním a se světem.

Překlad -top-

Z NAŠÍ PROVINCE

Zima na Svatém Hostýně

P. František Brázdil, SJ

V létě je na poutním místě Svatý Hostýn skutečně rušno. Přicházejí poutníci i turisté. Každé dopoledne jsou mše svaté, zpovídá se a stánky

s občerstvením jsou obklopeny poutníky i turisty. Zpravidla druhou nedělí v měsíci říjnu tzv. "Dušičkovou poutí" končí hlavní poutní sezóna. Zástupy poutníků řídí už od září, nicméně po této pouti přicházejí zpravidla jenom jednotlivci. Co se skrývá pod tajemným názvem "Dušičková pout'" a co stálí obyvatelé Sv. Hostýna dělají během zimního období? Upadají do zimního spánku?

"Dušičková pout'" začíná již v sobotu večer, kdy v 17 hodin je mše sv. celebrowaná světicím biskupem z Olomouce a po ní světelný průvod se svíčkami na místní hřbitov, kde je krátká pobožnost a modlitba za duše v očistci. V neděli bývá pontifikální mše. Odpoledne je svátostné požehnání. Poté věřící jdou k druhému zastavení Jurkovičovy křížové cesty, kde z druhé strany je pomník a hrob několika padlých vojáků z první světové války. Zde se znovu poutníci modlí za zemřelé. Následující sobotu bývá ještě myslivecká Svatohubertská pout', které se zúčastňuje otec arcibiskup. Tím prakticky poutní sezóna končí.

Přes zimu chodí na Svatý Hostýn málo poutníků. Výjimkou bývají neděle a první pátky v měsíci.

Když napadne více sněhu, přibude poutníků, zvláště o vánočních a jarních prázdninách. Dospělí i s dětmi přicházejí na bohoslužby, aby potom využili možnosti lyžování a sáňkování na přilehlých stráních.

Ve vánoční době přichází hodně rodičů s dětmi podívat se na jesličky. Návštěva poutníků přímo na vánoční svátky nebývá velká. Většinou Vánoce slaví každý ve své farnosti. Spíše na bohoslužby na Svatý Hostýn přicházejí lidé ze zvědavosti. Příjemným překvapením však je půlnoční mše svatá na Nový rok. Před touto bohoslužbou je modlitba svatého růžence, pak následuje adorace, svátostné požehnání a Te Deum na poděkování za uplynulý rok. Přesně o půlnoci začíná pontifikální mše svatá, kterou zpravidla celebruje otec arcibiskup. Poutníků na bohoslužbě bývá plná bazilika, skoro jako o větších poutích v létě. Rovněž opravený poutní dům bývá plně obsazen.

Po skončení vánoční doby "Hostýnek", jak se také někdy říká, opět utichá. Větší počet poutníků přichází mimo neděle o mariánských svátcích, na sv. Josefa a o již zmíněných prvních pátcích. Poutní dům se využívá na exercicie, diecézní setkání kněží nebo i pro rodiny s dětmi.

V postní době kněží pomáhají zpovídat v okolních farnostech. Velikonoční svátky probíhají ještě většinou v klidu. První neděle v květnu otec arcibiskup vždy zahájí novou poutní sezónu. Poutníků postupně přibývá. Největší nápor zažíváme během letních školních prázdnin.

Hostýnská komunita má v naší provincii nejvyšší věkový průměr; "mladší" člen komunity (v květnu mu bude šedesát) jezdí se staršími spolu-bratry na vyšetření a do nemocnice.

Již několik let na Sv. Hostýně pomáhají mladí muži, kteří zde absolvovali civilní službu. "Jeich hlavní činností v létě je sečení trávy, úklid veřejných prostranství včetně svozu odpadků," říká technický administrátor pan Petr Janek, a pokračuje: "Na podzim a na jaře se přidává hrábání a úklid listí. V zimě je to převážně odklizení sněhu. Většinou pracují pod vedením údržbáře na drobných opravách, nátěrech apod. Celoročně konají lektorskou službu u oltáře. Technický úsek má k dispozici jeden velký traktor, jeden minitraktůrek, křovinořezy, sekačky na trávu, motorové pily a standardně vybavenou údržbářskou dílnu." Pan Petr Janek zodpovídá za technickou přípravu stavebních činností a kontrolu zdárného průběhu stavebních prací. Vyřizuje stavební povolení, žádosti o dotace apod. S Paterem Chromečkem vedou účetnictví, mzdy zaměstnanců, peněžní deník, daně. "Také se starám o nákupy, dovoz a vyřizování pošty, kontrolu práce hochů na civilní službě. Za duchovní správu mám také na starosti koordinaci naší činnosti s Maticí Svatohos-

týnskou," dokresluje pan Janek svou bohatou pracovní náplň.

Neodmyslitelnou součástí Sv. Hostýna je Matice svatohostýnská, která sdružuje asi sedm tisíc přátel tohoto poutního místa. Počátek Matice sahá do roku 1881 a u zrodu stála velká postava moravské církve P. Antonín Stojan. Duchovní správa a Matice společně pečují o toto poutní místo a poutníky, kteří sem přicházejí. Matice vydává Listy svatohostýnské, v kterých informuje o životě a práci na "Hostýnku".

Nezbývá než si přát, aby všichni přichodí, poutníci i turisté, na Sv. Hostýně pookřáli na duchu i na těle. Vždyť už v zimě se připravujeme na léto a do zimního spánku určitě neupadáme!

LISTY svatohostýnské

BŘEZEN 2000
Číslo 1
ročník IV

čtvrtletník Matice svatohostýnské

Budování socialismu na Svatém Hostýně

Na Svatý Hostýn se putovalo i za totality. Soudruhům se to samozřejmě nelíbilo, vadili jim zvláště mladí lidé. Ostře sledovány byly zejména skupiny mladých lidí a dětí, které doprovázel nějaký kněz.

Jednou se rozhodl ne už nejmladší kněz, že pojedje s ministranty na Svatý Hostýn, i přes varování svého nadřízeného, že riskuje ztrátu státního souhlasu. Kněz důvěřoval ochraně Panny Marie. Pouze chlapcům řekl, že ho nesmějí oslovovat "velebný pane". Jistě by byl nejraději, kdyby se prostě oslovení vyhnuli, ale to se zase zdálo těžké chlapcům. Nakonec jeden z nich navrhl oslovovat kněze "soudruhu". Ten tím sice nebyl nadšen, zato kluci ano. Vyhovovalo to asi jejich smyslu pro spikleneckví a touze po dobrodružství.

Po mši svaté chtěl kněz koupit chlapcům nějaké památky z pouti. Bylo obecně známo, že mezi prodáváči ve stáncích mohou být někteří

pomocníky StB. Když prodavač viděl skupinu chlapců a poblíž dospělého, který vybírá více růženců, oslovil jednoho chlapce: "To je asi váš velebný pán, že?" Myslím, že kněz se v tu chvíli viděl již bez souhlasu, ale kluk pohotově odpověděl: "Kdepak, to je náš soudruh vedoucí."

Z hlediska osmého přikázání to sice zcela čisté nebylo, ale chlapec se v tu chvíli určitě cítil jako bojovník za ohrožená práva církve. Možná si potom soudruzi lámali hlavy, jak mohli být tak málo bdělí a ostražití, že dopustili, aby s mládeží pracovali vedoucí, kteří jim kupují růžence.

*Převzato z webové stránky Sv. Hostýna.
<http://web.telecom.cz/hostyn>*

Recenze knihy "Basil Veliký a jeho doba"

Antonín Vedral, SJ

V dnešní době, kdy se církev vrací ke svým pramenům a uvědomuje si minulé období dvou tisíciletí a kdy se lidé nadále nechávají unášet hektickým spěchem, přichází na knižní trh vhodná útlá knížka Dr. Jiřího Novotného "Basil Veliký a jeho doba", vydaná nakladatelstvím Refugium, Velehrad 1999.

Monografie osoby je vždy, zvláště pro patrologii, vzácnou příležitostí zahledět se nejen do života jednotlivce, ale skrze jeho osudy více poznat životy druhých i celou dobou pe-

riodu. Autor uvedené knihy už svým názvem si takto široce pojaté téma vzal přímo za úkol. Jak se mu to podařilo, posoudí čtenář sám. Předem mu můžeme říci, že se nebál k po-

chopení minulých událostí, které popisuje, uvést i paralely ze současnosti. Tento způsob přidává vyprávění na aktuálnosti a svěžesti.

Spis je rozdělen do deseti kapitol. Výše uvedenému cíli, který autor sleduje, dobře poslouží kapitoly o tom, co hýbalo křesťanstvím čtvrtého století, co je trápilo a na mnoha místech přivedlo k novému mučednictví. Byla to doznívající, ale na Východě ještě velmi mocná hereze arianismu. Basila, který byl ve vysokém církevním úřadě, v těchto zápasech poznáváme jako vytrvalého obhájce pravověří a zároveň jako křesťana žijícího mnišskými ideály, ke kterým strhával i druhé muže a ženy. Přitom všem se Basil jevil jako člověk spjatý se svými přáteli, v nichž nacházel oporu a orientaci. To vše je obsaženo v dalších kapitolách, které jsou převážně založeny na zachované Basilově korespondenci.

Čtenář, který není zběhlý v oboru patrologie, si bude vážit kapitoly o arianismu, kde autor knihy podrob-

ně vysvětluje pojmy, hojně užívané v tehdejší utvářející se teologii; byly doprovázené spory, boji a ukrutnostmi. Bohužel na dvou stránkách (32 a 33), kde se termíny vysvětlují, jsou v řeckých výrazech tiskové chyby. Čtenář si je však opraví, když si je dá, jak to učinil i autor, do jedné řady, ale opravené. Správně zní takto:

homouosios (soudpodstatný),
homoiosios (podobné podstaty),
homoios (podobný),
anomoios (nepodobný).

Jeden celek vytvářejí v knize - spolu se životem Basila - jeho myšlenky vzešlé z meditací Písma svatého, tzv. *Moralia*. Najde se v nich to, co nám autor knihy předložil a přeložil z Migneho řecké patrologie, totiž Basilovu duši. Kromě *Moralíí* je na konci knihy chronologie Basilova života a rejstřík jmen.

Pro někoho bude možná uvedená kniha první, kterou založí svou domácí knihovničku církevních Otců.

Za Paterem Karlem Vlčkem

Narodil se 2. listopadu 1916 v Březové u Vítkova. Studoval na velehradském gymnáziu, v Benešově u Prahy vstoupil 14. srpna 1935 do Tovaryšstva. V roce 1944 byl zatčen gestapem, uvězněn na Pankráci a deportován do Terezína. Po osvobození přijal kněžské svěcení a vzdělání dokončil v Anglii. Po násilném zrušení řeholí v roce 1950 byl nejprve internován v Bohosudově, pak tři roky u PTP a dlouhá léta pracoval jako dělník v OKD Ostrava. Teprve od r. 1968 mohl být duchovním

správcem nejprve v Ostravě-Porubě, posledních pět let v Mokřých Lazcích. Po zdlouhavém a bolestivém onemocnění odchází roku 1985 do svého rodiště a r. 1992 na Moravec.

Pohřeb P. Vlčka se konal 6. března 2000 na Sv. Hostýně. Hlavním celebrantem byl P. provinciál, promluvu měl P. Pavlík. Pohřbu se zúčastnilo asi třicet kněží a na sto padesát věřících z farností, kde P. Vlček působil.

Podle Nuntii 3/2000

Zeptali jsme se historika Mgr. Pavla Beneše

Před pětadesáti lety skončila 2. světová válka. Jak se toto období nesvobody odrazilo v životě české církve?

V literatuře, tisku a ve sdělovacích prostředcích vůbec se často setkáváme s hodnoceními, která kladou fašismus na okraj pravcového, komunismus zas naopak na nejzazší mez levicového politického spektra, což by zdánlivě mohlo vzbuzovat dojem, že se jedná o dva výrazně odlišné systémy. Opak je však skutečností. U obou těchto extrémistických politických hnutí totiž nalezneme mnohem více prvků společných nežli odlišných. To se samozřejmě týká i jejich vztahu vůči náboženství. Striktně odmítavý postoj, jaký známe z prací Marxe či Lenina, nacházíme i u Adolfa Hitlera. Je to vcelku pochopitelné - všichni totiž svými ideály nejen negovali tradiční křesťanské morální hodnoty, nýbrž tyto navíc považovali za velmi vážnou překážku při prosazování svých vlastních ideologií a mocenských struktur. Proto jak nacisté, tak i komunisté nastolili represivní politiku vůči církvi.

Konkrétně nacisté začali brzy po svém nástupu k moci rozpouštět v Německu katolické organizace, pak pokračovali rušením klášterů, vzápětí následovalo zatýkání katolických duchovních - často zcela bezdůvodné - a jejich deportace do koncentračních táborů, včetně poprav. Současně s tím probíhala rozsáhlá protináboženská agitace. Obdobný přístup jako na německém území uplatňovali nacisté vůči církvi i v Protektorátu, byť snad v poněkud mírnější formě. Tak zde kupříkladu docházelo k omezení výuky náboženství; Heydrich několik dní po svém nástupu do úřadu zastupujícího říšského protektora vydal příkaz k uzavření církevních škol. Blažej Ráček ve svých Československých dějinách vypočítává, že v koncentračních táborech či věznicích bylo internováno dvě stě šedesát našich duchovních, z nichž více než čtvrtina našla právě zde smrt; kromě toho bylo stíháno ještě dalších sto jedenáct, mnozí museli opustit svá místa působení. V. Medek dokonce uvádí, že v porovnání s příslušníky ostatních stavů tvořili pronásledovaní katoličtí kněží procentuálně nejpočetnější skupinu.

Na druhé straně utrpení a oběti, jež kněží i laikové podstoupili, získaly pochopitelně církvi kredit ve společnosti. Tím spíše, že se řada mladých kněží a řeholníků aktivně účastnila zahraničního odboje.

Ücerler

Josef Koláček, SJ

Náš superior P. Bernard Hall se snažil, ale stejně zkomolil jméno svého krajana, když oznamoval na počátku oběda komunitě: "Náš host P. Murat, Antoni, John Ücerler je Brit i Kanad'an podle státního občanství, po matce Polák, po otci Turek, do Tovaryšstva vstoupil v Itálii a nyní přednáší na Sofia University v Tokiu. Benvenuto, caro padre!"

JEZUITÉ VE SVĚTĚ

Zdvořilý potlesk a v mnoha tvářích údiv, v mé netajený. Nedalo mi to. Zašel jsem za ním pro podrobnosti, abych se trochu vyznal v naznačeném dobrodružství Boží prozřetelosti. Nelitoval jsem.

Při křtu mu otec Sedat, turecký diplomat, dal jméno Murat, matka Joanna Wojczehowska, studentka medicíny, chtěla mít Antonína, angličtí kmotři si přáli jméno John. A tak má tři, já se uchýlil k oblíbenému "carissime!" (nejmilejší). Rozpovídal se nenuceně. "Narodil jsem se na sv. Blažeje 1964 v Londýně, ale tam jsme pobýli jen do roku 1967. S otcem jsme se vrátili do Ankaru, odtud na další diplomatickou štaci do Kanady, kde jsem začal chodit do školy. Maminka ale chtěla, abych důkladně poznal polskou kulturu, mentalitu i zbožnost, a tak jsem přešel k babičce do Varšavy a tam chodil na americké gymnázium pro děti diplomatů, kde jsem také v roce 1981 maturoval. Seznámil jsem se tam s polskými jezuiti, ale mé povolání do Tovaryšstva zažehla četba životopisu P. Arrupeho. Téměř bleskově mi bylo jasno. Budu mi-

sionářem, a to v Japonsku. Vstoupit do polského noviciátu nebylo za komunistů možné, a tak tehdejší provinciál P. Persz mi nabízel, že mi v Římě domluví vstup do japonského noviciátu. Nakonec z toho vyšla alternativa. Noviciát ve Frascati u Říma s výslovným přáním 'být poslán do Japonska'.

Po filozofii v Neapoli se má touha začala naplňovat. Odjžděl jsem do Japonska. Až do roku 1989 jsem učil angličtinu na dvou jezuitských školách, sám se učil japonsky a vedl kursy uvedení do křesťanství. Byl o ně mimořádný zájem. Každý pátek se mi ze sto osmdesáti žáků prvních tříd, chlupci dvanácti- až třináctiletí, hlásilo osmdesát až devadesát žáků. Museli mi pomáhat další patres i tři naši katoličtí profesori, aby každý měl skupinu nejvýše patnácti studentů.

Japonská provincie SJ cílevědomě pracuje na několika misijních projektech zaměřených na Asii. Já se přihlásil na "Čínu". A tak v roce 1989 jsem byl poslán na Tchaj-wan učit se čínsky. Několikrát jsem navštívil Čínu a v Pekingu na proslulém náměstí

Tienanmen, kde byly komunisty krvavě potlačeny studentské manifestace za více svobody a demokracie, jsem byl asi tři týdny předtím. Teologii jsem dělal na Gregoriáně v Římě a vzápětí v říjnu 1993 jsem byl poslán do Oxfordu, kde jsem dosáhl doktorátu v oboru Dějiny japonské církve. Na fakultě středověkých a moderních jazyků a literatur jsem obhájil doktorskou práci o P. Alessandro Vallignanim, SJ (1538-1606), zvláště pak o jeho hlavním díle - rukopis je uchovávan v Britském muzeu - *První kniha o počátku a rozvoji křesťanského náboženství v Japonsku a o zvláštní prozřetelnosti, jakou nás Pán užívá pro tuto novou církev*. Dílo bylo napsané v roce 1601. (P. Vallignani působil v japonských misiích od roku 1573. Umírá v Macau, když v Japonsku vypuklo pronásledování křesťanů.) Od října 1999 pak učím na fakultě srovnávacích kultur Sofia University v Tokiu. Semestrální prázdniny využívám k cestě do Londýna a do Říma k "natankování" - studuji další prameny potřebné na přednášky.

Než jsme se rozloučili, zeptal jsem se ho, co vlastně znamená příjmení Úcerler (vyslovuje se "Yčerler"). Polichoceně se usmál. "Tatínek se vždy rád pochlubí, že se narodil v Chalcedonu, kde se konal chalcedonský koncil, svolaný císařem Theodosiem II. v roce 451. Nyní je to součást Istanbulu, i když leží na asijské straně Bosporu. A samo jméno je termín islámské středověké mystiky a znamená 'trojsvětí' nebo také 'trojí nebo trojnásobná svatost', ale

i 'tři svatí'. Lze si tedy vybrat." Na dokreslení osobnosti tohoto sympatického mladého docenta jsem ho prosil o nějakou příhodu z Japonska. Ani chvíli neváhal.

"Je tomu už dvanáct let, ale zůstalo mi to vryto v paměti nezapomenutelně. Jezuité mají v Japonsku čtyři koleje pro chlapce dvanácti- až osmnáctileté a každá kolej má kolem tisíce studentů, z 95 % nekřesťanů. Naše gymnázia - říkám bez chlubení - mají vysokou úroveň a také dobrou pověst, proto také ten počet studentů. Bylo to v Kamakuře, starobylém hlavním městě japonského císařství, které leží asi šedesát kilometrů od Tokia. Vedl jsem páteční kurs uvedení do křesťanské víry. Předě mnou patnáct chlapců, kteří nikdy neslyšeli o Kristu a žijí v prostředí, kde je naprosto neznámý. Přesto se sami dobrovolně přihlásili. Bylo před Velikonoce, a tedy jsem jim vyprávěl o ukřížování Krista. Najednou jako bych se vžil do jejich mentality a silně jsem zakoušel, jak se jim mé

P. Antoni

vyprávění '...o nějakém potulném kazateli, kterého vládoucí kněží odsoudí na smrt, protože se vydává za Božího Syna, politickým nátlakem na Piláta dosáhnou jeho popravu a on třetího dne vstane z mrtvých...' musí zdát absurdní. Četl jsem v jejich očích údiv. Padal na mne strach, že se mi začnou smát. V té chvíli jsem věděl jedině: musím riskovat, že mě budou mít studenti považovat za blázna. Ukončil jsem výklad vyznáním: 'Já tomu věřím.' Nesmáli se.

Jen zmizel údiv z jejich pohledů. Tehdy jsem si velmi živě dovedl představit, co prožil apoštol Pavel v Athénách. Cestou do komunity i celý večer se mi vracela věta ze Skutků apoštolů: Jakmile uslyšeli o vzkříšení mrtvých, jedni se tomu vysmívali a druzí řekli: 'Poslechneme si tě o tom až někdy jindy' (Sk 17,32). Moji japonští studenti, ti nekřesťanští, hledají, jak se mi zdá, mnohem poctivěji."

Za Vietnamci do stověžaté Prahy

Stefan Taeubner, SJ

"Klíč, který otvírá dveře ke zkušenosti přítomnosti Boží a ke svátostem, je pohostinství." Těmito slovy shrnuje berlínský jezuita P. Stefan Taeubner své zážitky ze srpna 1999 v Praze, kam se vypravil za katolickými Vietnamci. Přinášíme úryvky z obsírné zprávy, uveřejněné v prvním čísle "Jezuité intern" z února 2000.

Poslední týden v srpnu jsem se vypravil spolu s vietnamským knězem Paterem Vinh, SVD, z Drážďan do Prahy. Měli jsme s sebou kromě několika vietnamských biblí jenom jednu jedinou adresu. Očekávali jsme však, že se v Praze budeme moci sejit s mnoha dalšími vietnamskými katolíky, kteří tam ještě nenašli cestu do kostela. První zklamání nedalo na sebe dlouho čekat. Adresa, kterou jsme si přivezli, nebyla, jak se ukázalo, z Prahy, nýbrž z města dvě stě kilometrů jižně od Prahy, blízko hranic s Bavorskem.

Druhý den na vietnamském tržišti byl ještě obtížnější než první. Jenom

velmi málo Vietnamců bylo ochotno hlásit se ke křesťanství. Člověk si musí dát pozor, slyšeli jsme, komunisti dlouho pronásledovali křesťany ve Vietnamu a opatrnost je na místě. Nikdy nevíš, komu se dostaneš do rukou...

P. Stefan

jezuité ve světě - jezuité ve světě - jezuité ve světě - jezuité ve světě

Ale jak tak sedíme v jedné vietnamské restauraci, vkročí tam náhle mladý Vietnamec a volá: "Haló, Pater Vinh!" Ti dva se znali z jedné věznice v Sasku, kterou P. Vinh pravidelně navštěvoval... Den za dnem přibývá důvěry a nechýbí ani pozvání do rodiny. Smluvili jsme se na návštěvu nedělních bohoslužeb ve městě. Poslední večer, který jsem si úmyslně nechával volný, mě oslovila jedna jinak velmi mlčenlivá mladá paní na tržnici: "Navštivte nás dnes večer, otče!" Byla to matka velké katolické rodiny se sedmi dětmi. Ukazují mi svaté obrázky z jejich vlasti ve Vietnamu. Své děti si dali pokřtít u kněze ve městě pomocí tlumočnicka, z obřadů nerozuměli ovšem ničemu. Příštího rána se setkáváme v jezuitském kostele. Stojíme docela vzadu - oba sice zase nerozumíme českým modlitbám, ale víme, že jsme tady mezi svými.

Nejkrásnější překvapení si ale náš Pán schoval až na konec. Katolický

Vietnavec, jehož adresu jsme si přivezli, dostal můj dopis a přijel posledního večer autem do Prahy. Zaklepal na bránu jezuitské rezidence a sháněl se po mně. Já jsem byl ovšem mimo dům na návštěvě u oné vietnamské rodiny. Pražští spoluhratři jej přijali přívětivě, dali mu najíst, a nabídli mu dokonce pohostinský pokoj na noc. Když jsem ho pak pozdě večer vyhledal na jeho pokoji, objali jsme se oba srdečně, ačkoli jsme se předtím ještě nikdy neviděli. Doprovodil mě druhého dne na nádraží, aby se se mnou při mém odjezdu z Prahy rozloučil...

Pražští spoluhratři, a samozřejmě hlavně pražští Vietnamci se prý moc těší na naše příští setkání.

P.S.

Velikonoční svátky strávil P. Stefan v Čechách a na Hod Boží velikonoční pokřtil i jedno malé vietnamské děťátko.

Přeložil a upravil P. Armbruster

Skupina vietnamských křesťanů v Praze

Fotografie dvou skleniček a sedmi kusů hostií, které Antonín HOLAS, jako tajný kněz, používal při sloužení tajných bohoslužeb.

Pochází - fotografie pořízena na KS-MV Ostrava.

Usvědčuje Antonína HOLASE z trestné činnosti.

Vztahuje se k protokolům o výslechu Antonína HOLASE, a Františka BLÁHY.

V Ostravě dne 12.ledna 1960.

Frant. Bláha
.....
npor. Polák Frant.

ROZHOVOR

Chceme spolupracovat

Rozhovor s polským jezuitou Stanisławem Obirkem (1956), ředitelem "Centra kultury a dialogu" v Krakově (CKD), autorem publikací z oblasti teologie a historie, šéfredaktorem časopisu "Życie Duchowe" a profesorem na jezuitské Vysoké filozoficko-pedagogické škole (VFPŠ) "Ignatianum".

Otče, jste ředitelem krakovského CKD. Jak a proč tato instituce vlastně vznikla?

Na vzniku této instituce se podíleli především jezuité pracující na vysoké škole "Ignatianum" a ve vydavatelství WAM (Wydawnictwo Apostolstwa Modlitwy). Inspirovaly nás podobné instituce se zájmem o kulturu zde v Krakově. Viděli jsme, že všechny mají výrazně laický charakter a že by bylo dobré založit podobnou církevní instituci, která by se kromě kultury zabývala také mezináboženským dialogem, protože církev má v této oblasti nepochybně co nabídnout. Vedlo to na podzim minulého roku k založení *Centra*. Jeho cílem je vytvoření duchovního a materiálního prostoru pro jakoukoli činnost, která by směřovala ke vzájemnému sblížení vzdálených kultur. Křesťanské dědictví je skvělým výchozím bodem, kvasem, který je činný i při setkání s jinou kulturní a náboženskou tradicí.

Zřizovatelem této instituce je tedy jezuitský řád v Polsku?

V jistém smyslu ano. To je dáno už tím, že hlavními iniciátory a aktéry jsou právě polští jezuité. Já jsem se stal ředitelem *Centra*, další jezuita - Krzysztof Mađel - je jeho sekretářem a P. Adam Źak tuto instituci jako provinciál jižní provincie Tovaryšstva Ježíšova zastřešuje. *Centrum* také úzce spolupracuje s institucemi, které fungují u krakovské jezuitské koleje, především s naším vydavatelstvím a vysokou školou "Ignatianum".

Je těžké najít finanční prostředky pro činnost Centra?

Je pravda, že mnohdy musíme s pokorou přiznat, když zveme nějaké hosty (především ze zahraničí), že nemáme dostatek peněz na pokrytí výloh spojených s cestou a honorářem. Nemáme totiž zatím žádné stálé fondy na naši činnost. Proto se někdy stává, že lidé, kteří jsou pozváni na některé z našich symposií, nám pomáhají tak, že si hradí tyto výlohy sami. Kromě toho, když už je připraven nějaký konkrétní projekt, hledáme prostě sponzory na jeho uskutečnění, a zatím jsme vždy někoho našli.

Naše svědectví musí být věrohodné

Pedro Arrupe, SJ

Pokračování z minulého čísla

Místo člověka

Dnes je zřejmé, že svět by mohl být spravedlivější, že však mezi lidmi k tomu není dost dobré vůle. Nerovnosti a nespravedlnosti by nemusely být dále brány v úvahu jako důsledek určitého fatalismu přírody - jsou dílem lidí, plodem našeho sebeuspokojení.

Čí sebeuspokojení? Bylo by velmi pohodlné a uklidňující odvrátit odpovědnost za tuto strukturální a institucionalizovanou nespravedlnost na anonymní a temné nadnárodní společnosti nebo na jednoho či dva průmyslové obry nebo politické mocnosti. Jestliže tyto společnosti nebo státy vůbec existují, tak existují proto, že křesťané

spolu s jinými je vybudovali a podporovali nebo jsou jejich poníženy konzumenty. Mnohé vlády jsou tak bezcitné vůči lidstvu a společnosti proto, že jejich občané by nikdy nepřistoupili na to, aby přinášeli oběti, aby se přestali nechat hnát nenávistí, aby se tlumili svou touhu mít ještě více, aby se spokojili se skromnějším životním stylem - a to vše proto, aby zmírnili chudobu, jež sužuje velkou většinu lidí, protože my - jestliže své antény namíříme na jiné části světa - nehledáme alternativní řešení v partyzánské válce a násilí za nastolení práva a jeho bránění.

"Homo consumens"

Jak se zdá, mnoho mužů a žen, kteří žijí v zemích hmotného přebytku, změnili náš rod "homo sapiens" v "homo consumens". Reklama, která nás od dětství obklopuje jako vzduch, který dýcháme, nás mezitím formuje a přetváří v konzumenty. Je-li tento "homo consumens" jednou vytvořen, působí zpětně na hospodářství tím, že ospra-

vedlňuje větší spotřebu - příjemné se stává nutným, nutné tím, čeho se nelze vzdát. Studují se reklamní techniky, aby za racionální a vědomou rovinou narazily na nevědomí, jež má rozhodující vliv na naši psychologii a naše rozhodování. Dnes jsme už tak daleko, že se ptáme, zda máme ještě vůbec nějakou svobodu k nezávislému chování.

Konzumní společnost

Reklamním technikům nestačí, že formují osobnost konzumenta. Vytvářejí ještě konzumní společnost s jejími hodnotami, postoji a zákony, s jejím otevřeným vědomím třídní převahy.

V takové společnosti "svoboda" znamená neomezenou spotřebu statků, služeb a peněz. "Rozvoj" znamená více majetku. "Industrializace" a "urbanizace" znamenají vzrůst průměrného příj-

mu. "Svoboda informací" v tomto řádu věcí je zaručena, pokud přichází z určitého pramene a míří k určitým cílům. Ten všeurčující cíl je otevírat trhy, rozšiřovat je a mít zisky. Ústředním bodem myšlení a jednání jsem já sám. Druzí lidé existují kvůli mně. Motivem je zisk. Morální norma je efektivnost. Prostředkem je vše, co lze použít - ať třísky padají, kam chtějí.

Mladí lidé intuitivně proti tomuto stavu revoltovali a odmítli konzumní společnost. Všude existují skupiny mladých, kteří přerušili styk se spo-

lečnost, která je obklopovala, a přijali prostý životní styl. Odmítají všechna rozlišování, jež přesahují to, co se používá při rozmanitých potřebných službách nějakého společenství. Praktikuji společný majetek. To je otevřená roztržka s konzumní společností a hází za hlavu celou její logiku nadbytku dokonce i v její kolektivistické formě. Aniž popírají konflikt mezi třídami společnosti nebo mezi národy, poznávají a odsuzují radikálnější a hlubší zneužívání: zneužívání, jehož se člověk dopouští na přírodě.

Vytvořit "společnost skromnosti"

Skromnost nebo omezený životní styl jsou nezbytně nutné pro materiální a sociální přežití lidí. Uznávají to dokonce i vůdcové marxistických stran: "Omezený životní styl není pouze nástrojem politického výpočtu, aby se odstranily momentální obtíže; je to prostředek, jak dospět ke kořenům a vytvořit možnost solidní rekonstrukce - ke kořenům systému, který prodělává těžkou krizi struktury, krizi, jež se dotýká nejen článků řetězu, nýbrž základů. Jde o systém, jehož značkou je plýtvání, výjimečnost a stále bezuzdnější konzumnictví. Omezený životní styl vytváří novou stupnici hodnot: přístnost, efektivnost, střizlivou rozvahu, spravedlnost... Politika šetření, přístnosti, boje proti plýtvání je nevyhnutelná nutnost pro všechny. Je hnací silou boje za všeobecnou přestavbu společnosti, nebo alespoň idejí, na nichž má být společnost vybudována." (Erich Fromm)

O kolik více by o tom mohl říci někdo, kdo analyzuje současnou společnost kritérii a prostředky evangelia.

Každý přiznává nutnost účinných kroků. Nemůže se to dít bez velkých obtíží, ale kdo je ochoten je přinášet? Nikdo nedělá nic, protože nikdo nemá dostatečně silnou a přesvědčivou motivaci pro oběti, které vyžadují skromnější život. Chudý říká: "Ať začne bohatý, já už žiji dost skromně!" Bohatý se ptá: "Proč se mám vzdát toho, co jsem právem získal? Nikomu neprospěje, jestliže druzí nebudou jednat stejně. Ať začnou, pak uvidíme!" A tak nedělá nikdo nic.

Abyste vznikla spravedlivá a vyvážená společnost, musíme vytvářet "homo serviens" se smyslem pro solidaritu, stejně jako si konzumní společnost vytvořila a vychovala svého "homo consumens". Na jedné straně máme "homo consumens", který je egocentrický, sobecký, posedlý tím, aby měl, místo aby byl, otrok svých potřeb, jež si sám vytvořil, nespokojený a závistivý, jehož jediná morální zásada je kupit bohatství. Na druhé straně v protikladu k němu stojí "homo serviens", který netouží po více majetku, nýbrž po

plnějším životě, který se snaží rozvíjet svou schopnost ke službě druhému v solidaritě, se skromným smyslem pro

to, co "stačí". Naši první povinnosti jako řeholníků bude stát se "homines servientes".

"Křik chudých"

Univerzalita této duchovní a sociální zručnosti, hloubka a komplexnost toho, co zahrnuje, a její závažné účinky z ní významem a naléhavostí udělaly problém číslo jedna. Každému by tento problém měl přejít do masa a krve. "Musíme si pospíšet," volal Sv. Otec, "jsou situace, jejichž nespravedlnost volá do nebe." (Populorum progressio) "Radost a naděje, smutek a úzkost lidí této doby, zvláště chudých a postižených, je radostí a nadějí, smutkem a úzkostí učedníků Kristových." (Gaudium et spes)

Týž Sv. Otec prohlásil v promluvě k řeholníkům: "Musíte s větší pozorností než kdy jindy naslouchat 'křiku chudých' z hloubi jejich osobní i kolektivní bídy... Tento křik vás zavazuje, abyste probudili své svědomí... Omezuje vaše užívání materiálních statků na to, co je potřebné pro úkoly vašeho povolání. Musíte ve svém životě podávat důkazy, dokonce vnější důkazy pravé chudoby... I když je zjevně nutno přihlížet k lidskému prostředí, v němž žijete, abyste podle toho zařídili svůj životní styl, přece vaše chudoba nemůže prostě a jednoduše pozůstat ve shodě se zvyky tohoto prostředí. Svědecká hodnota vaší chudoby bude vyrůstat z velkorysých odpovědí na výzvu evangelia v plné věrnosti vašemu povolání, ne pouze z péče o to, abyste se jevíli chudí."

Tento "křik chudých" se v srdci řeholníků pojí s ozvěnou bezvýhradného ANO, jež Kristu dali osobně, když ná-

sledovali jeho pozvání: "Prodej všechno...!"

Ale znamená tato povinnost a nutnost, že bychom museli jít na barikády, do revoluce? Ne. Ani nemusíme dávat přednost určité formě apoštolátu. Každý institut má své vlastní formy a priority. Ale všechny nás to volá k solidaritě s chudými - nejen afektivní, nýbrž i efektivní. Měli bychom se vzdát mnoha věcí, jež se nám zdají nutné. Touto solidaritou, skromností a pravou chudobou hrajeme o věrohodnost evangelia a církve.

Tato skromnost a odřikání se musí vztahovat i na naše prostředky evangelizace. Nesmíme se dát zlákat návnadou výkonnosti. Mnohem raději bychom měli nabýt přesvědčení, že prostředky naší práce nejsou než prostředky ospravedlněné příslušným cílem. Použijeme-li na to princip svatého Ignáce "tantum-quantum", budeme používat jen prostředky nezbytné pro rozšíření království Kristova, bez jakéhokoliv osobního zisku.

Co potřebujeme, je úvaha, a především činy! Nedáme-li na tuto výzvu radikální evangelní odpověď, potom ztrácí náš řeholní život oprávnění. Odpovíme-li však na tuto výzvu zásadně a energicky, jak od nás Kristus očekává, zažijeme rozkvět a nesmírný vzrůst.

Toto "obrácení ke skromnosti" vyžaduje, abychom se nejprve vrátili k základům naší spirituality. Chceme-li cítit, že jsme inspirováni, puzeni a oživováni Duchem svatým, můžeme na-

lézt nezbytnou energii pouze tam. Svět a také my sami jsme lapeni v organizované síti sobectví. Pouze Duch sv. nám může dát, abychom vítězně přestáli frontální kolizi s mocí našeho sobectví.

Svět potřebuje tento způsob očividného a nepopíratelného svědectví, jež ho mocně vzruší, ba šokuje a přinutí, aby otevřel oči ke skutečnosti problému a jeho jediného řešení. Nedosáhneme toho ani prohlášeními a lehce pronášenými slovy, ani dvojznačnými projevy, jichž má svět až až. Potřebujeme slova svědectví, jež jsou tak jasná a působivá, že je nelze ignorovat. Slova, jež činí naše cílevědomé poselství zcela očividné životem, jenž je možný jen v síle Krista, našeho jediného Vykupitele a jediného Syna Božího.

Kdo přicházejí z průmyslových zemí severní polokoule, mají velkou odpovědnost zpřítomňovat toto učení společnosti, na jejímž postoji a uspořádání závisí osud milionů utlačovaných a ožebračených lidí. Existuje nebezpečí, že jen částečné a naivní čtení evangelia lidem zjednává při užívání evangelních hodnot svobody, vlastnictví a pokroku dobré svědomí, zatímco po celou dobu s těmito hodnotami nakládají jako s nástroji sobeckého majetku, vykořisťování a zotročování bližního.

Kdo přicházejí z Latinské Ameriky, identifikují se s velkými masami těch, jejichž lidská důstojnost byla ponížena, jimž bylo odňato vše životně důležité. Latinská Amerika! Kaleidoskop kultury, bohatství a chudoby: naděje a starost církve. Zatímco svým lidem pomáhají dosáhnout toho, co jim bylo nespravedlivě upíráno, nesmějí jim dovolit, aby užívali některé hodnoty jako osvobození a rovnost a aby zapomněli

na jiné jako bratrství, mír, trpělivost, prostota a chudoba, jež "z malých tohoto světa" dělají Kristovy miláčky.

Naše slova však nebudou mít žádnou moc ani u bohatých a chudých, ani u utlačovatelů a utlačovaných, ani u věřících a nevěřících, jestliže skromnost našeho života, povznesená nad každé podezření a každý špatný úmysl, nebude podporovat učení, které kážeme. Budeme muset vydávat toto svědectví, i když požadavky věrohodného apoštolátu od nás vyžadují, abychom pracovali v městském prostředí, ve vysokých společenských vrstvách a na placených místech. To vše jsou okolnosti, jež od těch, kdo tento apoštolát konají, vyžadují zjevnou skromnost a odříkání ještě zvýšenou měrou. Mělo by tu být zjevné pohrdání penězi a mocí, prostota v jídle a v dopravních prostředcích.

Jak budou přijímat naše řeči o spravedlnosti, jestliže náš životní standard bude ležet nad standardem mnoha našich spoluobčanů; jestliže vše, co konáme, je cítit přednostmi; jestliže naše vztahy nás spojují s bohatými, s utlačovateli, s panující třídou? Na druhé straně: jak má někdo poznat evangelní charakter našeho poselství, jestliže užíváme praktiky gerily a násilí, naléháme na rebelující radikalismus nebo korumpujeme své dílo formování svědomí ateistickými metodologiemi a ideologiemi? Jak mají být lidé přesvědčeni, že věříme tomu, čemu věříme, vidí-li, že ze strachu z odvetných opatření jsme příliš zbabělí a nepravýřujeme nespravedlnosti v duchu evangelia?

*Pokračování příště
Překlad Josef Blaha, SJ a Eva Chaloupecká*

Jak hodnotíte dosavadní působení Centra? Jaké konkrétní akce se podařilo uskutečnit?

Především se nám podařilo navázat kontakt s mnohými institucemi v Polsku i v zahraničí. Já jsem například také navštívil *Centrum Aletti* v Olomouci, které se snaží plnit podobné poslání jako my, a těším se na další spolupráci. Co se týče konkrétních akcí, tak v prostorách naší školy v Krakově jsme uspořádali několik vědeckých konferencí: jedna z nich byla věnována inkulturaci, jiná osobnosti Vladislava Gurgacze, jezuita a kaplana *Polské ilegální armády nezávislosti*, a ještě jiná jezuitskému školství (při příležitosti 400. výročí řádového *Ratio studiorum*). Spolu s prof. Manfredem Spiekerem z univerzity *Osnabrück* a s vysokou školou *"Ignatianum"* jsme se podíleli na organizaci symposia na téma *"Procesy transformace v katolické církvi v Polsku v postkomunistické době"*. Největší ohlas měla nejspíš konference nazvaná *"Andělé - duchovní osnova světa"*; materiály z této konference chceme vydat v nejbližší době. Kromě toho jsme pozvali některé zajímavé hosty, jako například rabína Dow Marmura z USA nebo známého francouzského rusistu a teoretika umění prof. Alaina Besançon.

Co plánujete v rámci Centra v budoucnu?

Ve spolupráci s naším vydavatelstvím připravujeme vydání materiálů z některých konferencí, které jsme v minulosti organizovali. Jsou k nám pozváni významní hosté; v březnu přednese evangelický pastor Joern-Erik Gutheil v *Centru* příspěvek na téma *"Odpovědnost církvi za Evropu"*, a potom se budeme těšit na pětidenní návštěvu rabína Byrona L. Sherwina z chigagského *Židovského institutu*. Připravujeme spolupráci s jinými podobnými institucemi nejen v Polsku, ale i v sousedních jezuitských provinciích. Chceme se angažovat v ekumenickém dialogu hlavně s pravoslavnou církví, ale i s jinými církvemi.

Za rozhovor poděkoval Jan Regner, SJ

Stanislav Obirek, SJ

K otázce identity české teologie

Tomáš Špidlík, SJ

Pokračování z minulého čísla

Otázka české mystiky

S tématem kontemplace přímo souvisí téma mystiky. Měli jsme v české minulosti opravdové mystiky? Když srovnáváme naše duchovní autory s velkými mystiky západních národů, máme pocit méněcennosti. Opravdu u nás mystici nebyli, nebo je neznáme? Slovo mystika ztratilo v dnešní teologii svůj výlučný charakter, soustředěný na mimořádné fenomény a zjevení. Stalo se vyznáním všeobecného křesťanského přesvědčení, že Boží tajemství přesahují lidské chápání a že se plně nedají vyjádřit lidským pojmem.

Abych ukázal, jak je ten problém pro nás aktuální, začnu negativní parodií. Kdysi jeden vtipný humorista napsal fejeton o českém "panu Ale". Ten má jednu charakteristickou ctnost. Cokoli kdo řekne, on k tomu dodá: "Jó, to se tak říká, ale..." Podáno v této formě je české "ale" nepřijemnou vlastností. Ale v jádře je tu skryto typicky mystické přesvědčení, že žádná konceptuální formulace nevyjádří plnost pravdy a života. Jak z nectnosti přejít k ctnosti? Podle mne je jedna dobrá cesta k převýchově: nezanedbávat pokrok v uměleckém chápání. Umělec plně ocení symbol právě proto, že je transcen-

dentní, že sám sebe přesahuje a hledá doplnění v jiných symbolech.

Křesťanská víra vždycky hledala *Symbolum fidei*, a proto otvírala cestu k mystice. A u nás v Čechách? "Pánové Ale" způsobili mnoho náboženského hašteření. Ale v zápětí se stává podivná věc: sotva se začne zpívat krásná píseň, všechno hašteření umlkne. Od samého počátku je náboženství spojeno s uměním. Převládají-li na východě ikony, v Itálii renesanční malby a sochy, dovedou-li Afričané vyjádřit svůj náboženský postoj tancem, v naší tradici měla převážný význam píseň. Teologie českého duchovního zpěvu je jisté téma, které čeká ještě své plné rozvedení. Vždyť jsme národem, jehož věrozvěsti "jazykem rodným Boží chválu pěli".

Spolu s písní jde ruku v ruce i poezie. I tam jsou motivy mystické. Nemyslím tu přímo na Březinovu "sílu extázi a snů". Jedinečný zážitek však má někdo, kdo se zabýval klasickou španělskou mystikou, a pak nečekaně čte našeho barokního Bridela. Nevyjde z údivu, jak se dá lidovými českými výrazy vyjádřit to, co je ve světě známo slovníkem exkluzivním a často krkolomným. Při čet-

bě Bridela se stává zřejmým to, nač totiž naše víra je nutně otevřena chce dát důraz dnešní teologie: že k transcendentním obzorům.

Kolegialita

Není možné mluvit o směrech české teologie a nechat stranou otázku husitské doby. Diskusí o tom bylo a je mnoho, nemíním se k nim vracet. Pokusím se však přidat k tomu jeden pohled. Je to jakoby poznámka někoho, kdo se pokouší vidět problém zvenku, z cizího prostředí.

Začnu poznámkou jednoho reprezentanta anglosaské mentality. Žije v Římě a měl dost styků s Čechy v zahraničí. Jednou se pokusil podat jejich charakteristiku. Podle jeho mínění žijí Češi ve zvláštní antinomii. Jsou inteligentní a rádi by o všem diskutovali, ale právě při diskusích se rozčílí a se všemi rozvádí. Čím to je? Všecko, co hájí,

Čech, když s ostatními nesouhlasí, od nich uteče. Jak mohou budovat demokracii, která je stálou diskusí mezi různými míněním?

berou osobně. Popřít to, co říkají, znamená dotknout se jejich osobnosti. Nedovedou spolu sedět jako dobří přátelé, z nichž každý tvrdí něco jiného, a proto je zajímavá diskuse. Čech, když s ostatními nesouhlasí, od nich uteče. Jak mohou budovat demokracii, která je stálou diskusí mezi různými míněním?

Anglosas se mě ptal na mínění a já jsem podle českého zvyku od problému utekl, abychom se nepřeli. Ale napadlo mě vidět jej historicky. Nebudu řešit otázku, nakolik byly Wicklefovy články u nás na přelomu 14. a 15. stol. přijaty. Ale to, co dalo

wicklefismu vznik, máme nějak zásadně v sobě: je to vědomí, že pravda se nedá oddělit od člověka, který ji hájí, a od jeho duchovního života.

Extrémním důsledkem je ovšem odsouzený wicklefistický článek: si papa aut episcopus aut praelatus in peccato mortali est, non est papa nec episcopus nec praelatus (je-li papež nebo biskup nebo prelát ve smrtelném hříchu, není papežem ani biskupem ani prelátem). Tomu důsledku se těžko vyhneme tvrzením, že je

služba pravdy a milosti oddělitelná od osob a jejich života. Ale je tu potřeba překonat individualismus. Pravda Kristova je výraz života celé církve, která je

mysterium jednoty, usiluje po staletí o jednotu života a smýšlení.

To úsilí se projevuje různými metodami. Ale dnes II. vatikánský koncil předložil jako aktuální jednu: kolegialitu, vzájemný dialog. Církev je "Boží lid". Toho výrazu se v *Lumen gentium* schválně používá místo tradičního "těla Kristova", aby se vyjádřila jednota živých osob, a ne jenom "údu". Takové jednoty se dosáhne jenom lidskými vztahy a dialogem, v církvi ovšem povzneseným na úroveň Boží.

Zdá se mi tedy naprosto nutné, aby se nová česká teologie věnovala

vypracování pravého křesťanského dialogu a kolegiality. Tím si uvědomí své velké poslání překonat pověstnou českou hašteřivost, jalovou kritičnost nebo vulgární švejkovskou smířlivost, přitom pak zůstane věrná své zásadní víře o pravdě svázané s osobou.

Ale abychom nezůstali jenom v negaci, objevme i v naší tradici v tomto směru něco pozitivního. Napadá mne při této příležitosti vzpomínka na četbu patriarchální Holečkovy knihy *Náš*. Tam jsou dialogální, kolegiální vztahy mezi lidmi tradiční české vesnice vylíčeny jako rys české povahy. Je to idealizováno, ale může to být ideálem.

A ještě jednu bizarní poznámku. Dialog předpokládá konfrontaci opačných tvrzení. Kam se dospěje, zůstane-li se na poli čistě intelektuálním? I Hegel hledal pravdu srovnáváním protikladů: teze, anti-teze, a pak synteze. Bohužel ta synteze se stává kompromisem ochuzujícím klad i protiklad. Křesťanská synteze protiklady nezmenšuje, ale dokáže je sjednotit. Vždyť Bible je plná antinomii.

Nám by tento postoj neměl být tak cizí. Rád to ilustruji na příkladu, který vypadá kuriózně. Naše lidové výšivky a malůvky hýří barvami. Všecky jsou syté: čistá modř, sytá zeleň, provokující červeň. Jsou tu neznámé tisíce jemné odstíny klasických obrazů italských a francouzských impresionistů. U nás je každá barva tím, čím je, nesmlouvavě.

A přece vytvoří líbivou harmonii pro oko. Je to jako by se mezi sebou dohodly, sjednotily dialogem. Zajímavý je i jejich rytmus. Nejsou to arabesky, kde je rytmus abstraktních forem, nepodobají se ani katedrálám, kde lidé a živí tvorové nacházejí místo v obloucích a výklencích. Naše malůvky a výšivky jsou plny pohybu. Ale ten rytmus vytvářejí květinky, ptáčci, samy živé bytosti. Ony si najdou svou formu, ideu. Nevychází se z formy, aby se tam dalo místo životu, ale život si najde formu, která je mu vlastní, a zařadí ji do celku života.

Není i to snad velkým poselstvím pro dnešní dobu, která stále ještě neústupně tvrdí, že se souladu dosáhne jenom uložením jednotné ideologie nebo tisícerými kompromisy, často ponižujícími? Ale můžeme tu pozorovat ještě jinou aktualitu spojenou s naznačeným problémem. Výrobem abstraktních ideí jsou převážně muži. Žena-Eva je naopak úzce svázána s konkrétním životem, který spojuje kontrasty. Proto se v dnešním světě den ode dne více volá po tom, aby měla v životě společnosti i církve důležitější funkci žena.

Dokončení příště

Prof. ThDr. Tomáš Špidlík, SJ (1919).

Přednáška byla pronesena při převzetí doktorátu honoris causa na Univerzitě Karlově.

Moje vize církve budoucnosti

Franz kardinál König

V tomto čísle časopisu *Jezuité* uveřejňujeme poslední část eseje kardinála Königa, která je součástí památné publikace ke 150. výročí Rakouské biskupské konference.

Dokončení

DIALOG

Profesor G. Gundlach zastával názor, že v církevní stejné jako státní administrativě je vždy nebezpečí centralismu. Domníval se, že na církve má vliv průmyslová společnost. Naznačoval, že princip subsidiarity by měl mít v katolických sdruženích větší váhu. Totéž se týká diecézí, řeholních řádů a jiných církevních společenství.

Odvrátit směřování církve k centralismu znamená také uvažovat o větším prostoru pro laiky, domníval se Gundlach. Dlouho před II. vatikánským koncilem, ale zcela v souladu s textem z konstituce *Lumen Gentium*, byl Gundlach přesvědčen, že laikům mají být svěřeny úlohy, které by mohli vykonávat stejně dobře, ne-li lépe než kněží, a s ohledem na všeobecné dobro církve by měli mít "volnost jednání a odpovědnost".

Abych se vyhnul nedorozumění, dovoluji, abych teď zdůraznil, že lidský princip subsidiarity nedokazuje, že mezi biskupy a papežem má existovat kolegialita, protože to je otázka teologická. Ale stejně tak jako lidský aspekt církve nemůže být nikdy zcela oddělen od aspektu božského, tak ta-

ké kolegialita je zároveň lidská i božská. Subsidiarita nám tedy pomáhá mít jasnější představu, co kolegialita přináší, neboť nám ukazuje, že každý biskup má neomezenou odpovědnost za svou vlastní oblast působnosti.

Lumen Gentium č. 27 zcela jasně ukazuje, že biskupové nejsou papežovými zmocněnci, ani že nejsou od toho, jak se někteří domnívají, aby plnili papežovy pokyny. Koncilní dokument říká, že se na ně nemá pohlížet jako na náměstky římského velekněze (tím se myslí biskup Říma), "neboť vykonávají pravomoc, kterou mají sami o sobě, a plným právem se o nich říká, že stojí v čele lidu, který vedou. V důsledku toho není jejich autorita zdaleka umenšena ústřední mocí, ale je jí chráněna, podporována a posilována".

V Kristově jménu jsou ve spojení s papežem svědky a učitelé víry. Podle Koncilu by měl biskupský sbor sdílet papežovo břímě a jeho úkoly nikoli pouze nominálně, ale reálně. Zavedení tohoto učení do praxe by se setkalo s kladnou odezvou jak v eku- meně, tak v církvi samé. Postoj médií by byl také kladný.

Biskupský sbor by sdílel péči a odpovědnost za celou církev spíše, kdyby nebyl konzultován pouze v poradní úloze, ale kdyby byl také požádán, aby se účastnil rozhodování. Taková kolegiální spolupráce mezi biskupy a papežem by byla silným impulsem pro ekumenismus.

Chci zdůraznit, že ze stanoviska, které hájím, neplyne pochybná loajalita. Naopak. Toto povědomí je zapotřebí vytvářet spolu s papežem, ne proti němu. Přesně tak, jak sám žádá v *Ut unum sint*.

Ani není pravdou, že by takové návrhy plynuly z nějaké filozofie či ideologie. Pramení ze společenství víry, které není předepsáno shůry, ale je sdíleno všemi společně.

Čím má sbor biskupů větší účast na odpovědnosti za řízení církve, tím více je různorodost viditelná v jednotě a tím více se napomáhá věci ekumenismu. Již dlouho v jedné a jednotné katolické církvi byly různé příklady pluralismu. Především sám papež je volen a voleni jsou i opati klášterů či řeholních institucí. Zůstávají rozdíly mezi východní a západní liturgií. Řeholní řády a společenství se těší značné autonomii, takže mohou samy rozhodovat o svém způsobu života a vnitřních strukturách. Po více než tisíc let byli biskupové voleni věřícím lidem a potvrzování papeži. Dekret II. vatikánského koncilu o východních církvích ukazuje, jak velice si katolická církev cení jejich zvláštních struktur a liturgií, jejich tradic a způsobu života - mají své vlastní kanonické právo a ženaté kněžstvo.

Dnes však se potýkáme s přebujelým centralismem. Jak jsem ukázal, problém je dvojitý. Na jedné straně musíme posílit kolegiální péči a odpovědnost biskupů za celou církev podle II. vatikánského koncilu. Na druhé straně musíme přestat omezovat pravomoc místních a oblastních biskupů v církevním vedení. To mimo jiné znamená, že biskupové mají mít slovo při jmenování biskupů v souladu s principem subsidiarity - aby se na vyšší úrovni řízení nevyřizovaly věci, které se dají provést na úrovni nižší. Také to znamená dát biskupským konferencím více a přesněji definovaných úloh.

Opakuji, že nejde o snahu vyloučit římského papeže jako záruku a symbol jednoty, jak se obává římská Kurie. Bez papeže bychom všichni měli potíže. Kdo jiný by mohl svolat II. vatikánský koncil než papež Jan XXIII.? Kdo jiný by mohl tak účinně na mezinárodní úrovni mluvit o lidských právech, lidské svobodě a důstojnosti s ohledem na Kristovo poselství než papež Jan Pavel II.? Měli bychom se více snažit o to, abychom objevili nový způsob řízení - to znamená znovu objevit způsob starý - což je obzvláště příznivé pro ekumenismus. Dokud nebude biskupskému sboru dána spoluodpovědnost ve spojení s papežem, ani pravoslavní, ani anglikáni, ani protestanté nebudou přemýšlet o žádných konkrétních krocích směrem k jednotě.

Bylo úmyslem II. vatikánského koncilu na úlohu římského biskupa pohlížet ve spojení s péčí biskupů

o celou církev a jejich odpovědnosti za ni. Nyní, na prahu třetího tisíciletí, musíme přijmout nutné výsledky, pokud se má teorie zavést do praxe.

Musíme se vrátit k decentrali-

zované formě církevních řídicích struktur, jaká existovala v prvních stoletích. To je diktát dneška pro světovou církev.

Překlad Pavel Gábor SJ

Jan Hus a naše doba

Pavel Ambros, SJ

15.-18. 12. 1999 uspořádala Česká biskupská konference a Centrální výbor Velkého jubilea roku 2000 ve spolupráci s Akademií věd ČR a Univerzitou Karlovou na půdě Papežské Lateránské univerzity v Římě Mezinárodní symposium o Janu Husovi. Na jeho závěr vyslovil kardinál M. Vlk přání seznámit co nejširší okruh české odborné i zainteresované veřejnosti s atmosférou a výsledky.

Nově vybudované prostory Lateránské univerzity, kde se nachází i Aula Pavla VI., splňovaly vysoké nároky na uspořádání podobného setkání (dokonalé technické zázemí včetně moderní menzy). Organizaci zajišťoval tým spolupracovníků pod vedením P. Dr. Františka Holečka O.M., odborného asistenta CMTF UP v Olomouci. Symposium se stalo setkáním významných odborníků, kteří se zabývají problematikou z historického (Hledíková, Polc, Nechutová, Šmahel, Kadlec, Machilek, Segl), teologického (Holeton, Moskal, Herold, Patschowsky, Wlodek, Fois, Kučera, Ct. Pospíšil, Holeček), kanonicko-právního (Brandmüller, Kejř), literárního (Eršil, Kopiczková), ikonografického (Royt, Bartlová) a historicko-spoolečenského hlediska (Vlk, Havel, Jan Pavel II.). Finanční náklady na pořádání symposia nesla jedna

z římských bank, která umožnila mnoha zájemcům aktivně se účastnit na práci symposia (téměř všichni katoličtí biskupové z Čech a Moravy, reprezentanti reformovaných církví, pravoslavní, zástupci všech teologických fakult ČR, vyšší řeholní představení, odborná veřejnost; je škoda, že chyběli zástupci ze Slovenska, solidarita v ryze "českých" problémech potěší a vzdělává!).

Symposium se odehrávalo ve třech rovinách: odborné, ekumenické a společenské. Je vhodné připomenout, že odborné přednášky a diskuse na husovské téma probíhají intenzivně již sedm let. Podnět k nim dal papež Jan Pavel II. 21. 4. 1990 při své první návštěvě u nás, který pozvudil především samotné katolíky k novému vztahu k Janu Husovi, protože žije ve vzpomínkách a v povědomí českého národa jako symbol

rozdělení západního křesťanství. V roce 1993 vznikla "Komise pro studium problematiky spojené s osobností, životem a dílem Mistra Jana Husa", která si vytyčila za cíl přesněji vymezit z hlediska historického a teologického místo, jež Husovi náleží mezi těmi, kdo usilovali o reformu církve. Ve stejném roce se ve dnech 22.-26. 9. 1993 v německém Bayreuthu uskutečnilo mezinárodní sympozium na téma "Jan Hus mezi epochami, národy a konfesemi" (sborník ze sympozia publikoval Jan Lášek v roce 1995 v České křesťanské akademii v Praze). Kritické vydání Husových sebraných spisů sice postupně pokračuje, ale nachází se spíše v kritické fázi (srv. Vidmanová, A. Základní vydání spisů M. Jana Husa. Praha, AV ČR, 1999) a v diskusi nad autenticitou některých sporných textů Husovi připisovaných (srv. Kopičková, B. - Vidmanová, A. Listy na Husovu obranu z let 1400-1412 - Konec jedné legendy? Praha, Karolinum, 1999). Odborné diskuse se týkají tří oblastí: historického kontextu a přesného poznání historických událostí a jejich interpretace, studia teologických otázek a "druhého života" Jana Husa v paměti církve (církví), národa a v evropském povědomí. Studium každé z těchto otázek je významné pro pochopení osoby Jana Husa samého a našeho vztahu k němu.

Požadavek poznání historické pravdy o Husovi a dějinné víry v Husa je nepřeslechnutelný, klade se jako základ k dalšímu postupu k nápravě vztahu naší současné doby

k Husovi. "Zaznamenávání historie stojí někdy v cestě ideologické, politické nebo ekonomické tlaky, takže pravda je zatemňována a samotná historie se stává zajatkyňou mocných. Čistě vědecké studium je naší nejlepší obranou proti podobným tlakům a proti zkreslením, které mohou vyvolávat. Je pravdou, že je velmi obtížné dosáhnout absolutně objektivní historické analýzy, vzhledem k tomu, že přesvědčení, hodnoty a osobní zkušenosti nevyhnutelně ovlivňují studium a výklad. Přesto to ale neznamená, že by nebylo možné dospět k vyvolání historických událostí, které by bylo skutečně nestranné a jako takové pravdivé a osvobozující" (Jan Pavel II. účastníkům sympozia při audienci 17. 12. 1999). Z těchto slov vyplývá význam "vědeckého" zkoumání: připravuje cestu ke komunikaci a osvobození od stereotypů myšlení a předsudků, které ovlivňují naše postoje v katolické i protestantské tradici. Z historického hlediska zaznělo několik pozoruhodných postřehů: Husovu dobu nemůžeme posuzovat pouze z jeho kazatelské činnosti, která sleduje tehdejší kazatelské umění založené na zdůrazňování protikladů, a proto nejsou věrným obrazem či popisem skutečnosti. Rozvoj křesťanství v českých zemích byl až příliš rychlý a dobu Husovu lze srovnat s dobou nadšených konvertitů těsně po obrácení (Hledíková). Ukazuje se, že sociální motivy byly při vzniku husitského hnutí významné ne však jediné a nelze vyloučit, že ani rozhodující. Silný eschatologický tón a chiliastické ná-

lady ukazují na náboženský charakter husitského hnutí (Holeček).

Teologické spory doby Husovy jsou nám již velmi vzdálené a nepůsobí tak výbušně; dnes musíme vypracovávat důkladné studie, abychom uchovali kontinuitu teologického myšlení. Otázky eklesiologické a svátostné se teprve utvářely do souvislých traktátů. Otázky predestinace a předvěděni vyrůstaly z augustinovské starosti, jak se chovat k těm, kteří odpadli, a jak obstojí církev před Božím soudem, když je rozdělena papežským schismatem (Kučera). Sou sedík považoval Husovu remanenci nauku (teorie, podle které v hostii po proměnění setrvává substance chleba) za verbální a Hus stál na pozici neutrality mezi spornými tezemi svých současníků. Co však Husa velmi zaujímal, byl vztah mezi eucharistií a tělem Kristovým (církví), viditelnou a neviditelnou církví, a především vztah mezi ideou církve a její realizací.

Třetí okruh přednášek se týkal "druhého života Husova". Stylizace samotného Husa do role mučedníka je patrná a souvisí s jeho eschatologickým viděním světa, ovlivněného, zdá se, Jáchymem z Fiory (Holeček). Úcta k Husovi byla vědomě rozvíjena již velmi záhy a je přítomná v mnoha liturgických modlitbách současných anglikánských a protestantských církví (Holeton). Pravo-slavná církev v Čechách vede diskusi o jeho svatořečení.

Podle Václava Havla se Jan Hus stal "projekčním plátnem pozdějších

ideálů, snů a ideologií, jakož i obětí mnoha záměrných i nezáměrných přemaleb i nánosů. ... Proto je zcela legitimní se ptát, nejen jaký Hus skutečně byl, ale také kým je Hus dnes pro nás, a hledat svou vlastní odpověď" (projev přednesený na závěr sympozia v Římě). To, co činí Husovu osobu živou, jsou různé způsoby aktualizace jeho myšlenek a postojů. Tento postoj není nový, byl typický pro Fr. Palackého i T. G. Masaryka. Ekumenický rozměr setkání stavěl na vysoké vědecké erudici přednášejících a na dobré dlouholeté zkušenosti z předchozí práce v "husovské" komisi a při mnoha ekumenických setkáních v posledních letech (Husinec, Slavkov, Růžďka u Vsetína, Jičín, Chomutov, Bílá Hora). Je třeba si uvědomit, že "stojíme ještě na počátku procesu tak potřebné proměny mentalit, zakořeněných v myslích a v samotné zkušenosti církví staletým rozdělením" (Miloslav Vlk v projevu ke Svatému Otci při audienci 17. 12. 1999).

Co říci na závěr: a) Projevy Jana Pavla II. (včetně omluvy v duchu nadcházejícího jubilea), Václava Havla a kardinála Vlka by si měl dobře přečíst každý český katolík. b) Je dobré si uvědomit hranice dialogu. Konsensus ještě nemusí znamenat vyřešení nejasných otázek, dialog sám nemusí vést k lepšímu poznání toho, co a jak Bůh od církve žádá a chce. Dialog je jedním ze způsobů, jak je možné dojít k poznání Božích záměrů. Takto lze shrnout výsledek "husovského" sympozia.

Z HISTORIE

Od Pálavy k Alpám

Olga Škvařilová-Stavělová

Jiří Stavěl, můj nevlastní bratr z otcova prvního manželství, se narodil 4. dubna 1922 v Kremnici na

Slovensku, kde otec působil jako gymnaziální profesor. Ve dvou letech ztratil matku. Otec se se třemi dětmi přestěhoval do Hustopečí u Brna, nedaleko magické Pálavy, odkud je při dobré viditelnosti možné zahlédnout Alpy. Právě zde se začíná odvíjet Jirkův krátký život, který neuvěřitelně náhle končí právě v Alpách.

Na rozdíl od svého staršího bratra, který byl horlivým ministrantem a pravou rukou hustopečského pana faráře, nevynikal Jirka jako školák zbožností, spíše naopak. Na otázku, čím chce být, odpovídal jednoznačně - vojákem, nebo vojenským pilotem. Vlastnosti pro to měl: odvahu, přímočarost, otevřenost.

V roce 1938, když bylo Jirkovi šestnáct let, byla vyhlášena všeobecná mobilizace. Civilní obyvatelstvo budovalo ve sklepních prostorách protiletecké kryty. Tohoto úkolu se u nás chopil právě Jirka. Všichni k němu vzhlíželi s důvěrou, radili se s ním. Pak přišla okupace, zábor Hustopečí, evakuace rodiny do blízkých Židlochovic, což byla opět jeho starost.

První rok v Židlochovicích je také posledním, který tráví doma. Prožívá krizi dospívání, z níž ho vysvobodí odchod na Sázavu, kde žijí otec a bratr jeho zemřelé matky.

Dědeček je silně sklerotický, strýc mentálně postižený. Jirka je pečlivým a neúnavným ošetřovatelem. Brzo ráno odjíždí do Benešova do gymnázia, odpoledne se vrací domů a nastává mu další směna - připravit večeři, krmit a umývat své svěřence, obstarávat potravinové lístky, nákupy, hospodařit s přidělem uhlí, topit. Za těchto těžkých životních podmínek dochází u něj ke konverzi, ke které vydatně přispějí benešovští jezuité. Denně cestou z nádraží do školy navštěvuje jejich kostel, nachází tam zpovědníka. Stává se horlivým křesťanem. V kostele na Sázavě kolem sebe soustřeďuje ministranty, vypomáhá jako varhaník. V ledovém sázavském kostele si poměrně brzy "vyklečí" bolestivý kloubový revmatismus, ve škole se mu zhorší prospěch. Zdravotní i studijní potíže přijímá trpělivě a pokorně. Po dvou obtížných letech na Sázavě šťastně zvládá maturitu a je

ho rozhodnutí vstoupit do jezuitského řádu působí na celou rodinu jako blesk z čistého nebe. Všichni si v plné míře uvědomujeme jeho cílevědomost.

Roční noviciát prožívá na Velehradě v hlubokém soustředění. Je šťastný a také příkladný ve všech svých řeholních povinnostech. Druhý rok je nuceně nasazen do Říše, s jezuitskými novici a dalšími bohoslovci se dostává do Hollensteinu an der Ybbs v rakouských Alpách. Bydlí v dřevěných barácích, spí na holých prknech, pracují na pile. Revmatické bolesti se dále stupňují, začíná pracovat jako kuchař. Zhruba po ročním pobytu dostává z kloubového revmatismu otravu krve - jedna noha je postižena snětí. Místní lékař odmítá Jirku navštívit. V neděli je ještě při plném vědomí zaopatřen svatými svátostmi, v pondělí je v bezvědomí odvezen do nemocnice ve Waidhofenu, kde 5. října 1943, ve svých jednadvaceti letech, umírá.

Pochovaný je na hřbitově v Hollensteinu, poblíž poutního místa Mariazell. Jeho hrob je dodnes pečlivě udržován, jako všechny hroby obětí nacismu v této zemi.

Vojákem Jirka byl, ale jiným, než si představoval v dětství. Zvolil si povolání Kristova vojáka a bezvýhradně mu sloužil. Krista viděl v každém, kdo potřeboval jeho příspěví a pozornost. Svoje klukovské sny přetavil v ryzí hrdinství.

Jiří Stavěl, SJ
* 4. 4. 1922 - 5. 10. 1943

Proč myslíte, že v roce 1950 byla zlikvidována řeholní společnost?

Osobně si myslím, že pro tehdejší režim mohla řeholní společnost představovat určitou hrozbu. Hrozbu živé komunity, která s sebou nese charisma lákající další lidi ke křesťanskému životu. Mimochodem, trochu se mi zdá, že dělal tehdejší režim z komára velblouda. Stačila by mu likvidace živých skupin.

Pavla Kosařová, studentka

1. Součást plánu zničení celé církve. Řeholní společnosti představují její silnou oporu - jsou důležitými centry náboženského života, váže se na ně mnoho lidí a silných osobností. Jejich likvidace znamená silný zásah do života církve, oslabení a ochuzení, částečný rozvrat. 2. Zabavení majetku - řeholní domy, kláštery, pozemky, ...

Martina Mončeková, grafička

Řeholní společnosti ani duchovenstvo nemělo zájem spolupracovat s nastupující politickou mocí. Komunistický režim viděl v církvi svého třídního nepřítele, a proto se snažil řády jak mužské, tak ženské likvidovat, jejich představitele kompromitovat v připravených vylhaných procesech a národu je představit jako zrádce. Proč? Jsem přesvědčena, že už předem předpokládali, že se svou ideologií narazí na samotné principy demokracie a pravdy. Tehdejší mocipáni však hledali svého úhlavního a politického nepřítele na nesprávném místě. Jen se divím, kde brali odvalu tolik ubližovat. Vždyť jejich boj byla naprostá marnost. Díky Bohu.

Marie Ješínová

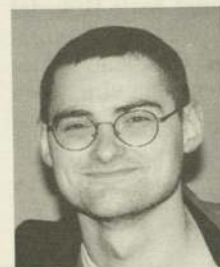
Řeholní společnosti pro své mnohé rysy (služba ideám křesťanství, boj proti zlu a obrana Kristova evangelia, péče o výchovu se zárukou kladných hodnot člověka, mravní kvality členů řeholních společností) jsou nepohodlným a nebezpečným odpůrcem totalitních režimů a jako taková je bylo třeba před padesáti lety důsledně a nekompromisně zničit. Tak tomu bylo u nás i v celé historii církve Kristovy všude ve světě. Ani před padesáti lety nesešlo z mysli a ze srdcí, co mělo sejít z očí - právě naopak! Renesančně roste, sílí a ožívá novým vzkříšením v rozkvětu ještě větším. Buď za to Bohu chvála a dík!

Dr. Irena Pavlíková, vysokoškolský pedagog

Je zářející, proč zrovna v ČSR komunisté rozehnali a pronásledovali řeholníky, když v sousedních státech (nejen v "katolickém" Polsku, ale i v NDR) byl řeholní život celkem bez problémů trpěn. Nevím, nakolik byl důvod rozehnaní čistě ideologický (jak to tehdy prezentovali sami komunisté), a nakolik pragmatický. Obávám se, že ani sami komunisté pořádně nevěděli, proč chtějí řehole zlikvidovat - prostě v nich cítili nebezpečného konkurenta. Nakolik byl ale řeholní život skutečně schopen nějak nebezpečně konkurovat politickým záměrům komunistů, to je také otázka.

Petr Havlíček, SJ, scholastik

Římskokatolická církev vždy byla (je a bude) nositelkou kulturních, duchovních a hlubokých morálních hodnot. Pro své sepětí s Kristem, který je "Pravda, Láska a Život", byli její věřící (a kněží, řeholnice a řeholníci obzvlášť) pronásledováni všemi totalitními ideologiemi, jejichž obhájci, přesvědčení o nadřazenosti "svých pravd", se obávali především obrovské vnitřní síly a pevných postojů, které byly nedílnými součástmi osobností věřících. Komunisté nemohli potřebovat nikoho, kdo by byl nepoddajný, neposlušný a byl schopen vidět realitu okolního světa v širších souvislostech. Tito "mocní" však neměli ani

ponětí, jak skutečně mocný je ten, komu se ve své zaslepené dětské naivitě, podpořené pocitem vlády nad životem, snažili vzepřít.

Filip Tejmar, učitel

Zrušení řádů v padesátých letech bylo logickým vyústěním politiky komunistické strany, která po puči v roce 1948 začala s postupnou diskreditací církve a získáváním kontroly nad ní. Proto například již před Bartolomějskou nocí ze 13. na 14. duben roku 1950, kdy byly obsazeny mužské kláštery a řeholníci deportováni do sběrných klášterů, byly vedeny procesy kompromitující církevní hodnostáře a řeholníky, aby byl dán podklad k tomuto zákroku. Kláštery byly přitom označovány za místa podvratné činnosti řízené ze zahraničí. Skutečný důvod však byl podle mého názoru v tom, že státní úřady nemohly získat kontrolu nad řády žijícími nezávisle na vnějším politickém prostředí. Jejich posláním bylo, je a bude nabídnout úplné odevzdání se Bohu těm, kteří se k tomu cítí povoláni. To samozřejmě nemůže pochopit ten, který nejenže v Bohu nevěří, ale je nepřátelsky ideologicky naladěný proti věřícím lidem, jak tomu bylo v případě komunistů.

Ing. Luděk Pešek, Csc., vědecký pracovník

APOŠTOLÁT MODLITBY

Květen

Úmysl všeobecný

Aby se Maria, Matka Páně, stala vzorem věrnosti a velkodušnosti v následování Krista.

Nebylo už vydáno příliš mnoho pouček, příliš mnoho různých programů a výzev? Upřímně řečeno, ano. To nás vede k otázce: Kdo to má všechno uskutečnit?

Pohled na Marii, Matku Vykupitele, nám může pomoci. Ve své hlu-

boké víře pochopila, že jí Bůh dal zcela zvláštní úkol. Od té chvíle směřovaly všechny její síly k jeho splnění. To je ona velkomyslná víra, která zaručuje uskutečnění, a o ni se modlíme.

Úmysl misijní

Aby jubilejní "seznam" nových mučedníků přivedl k rozkvětu nové misionářské jaro v církvi.

Vzpomínka na mučedníky je neustálý a důrazný odkaz na pravdu a lásku křesťanské víry. Na svědectví mučedníků nesmíme zapomínat. Z psychologického hlediska je mučednic-

tí přesvědčivým důkazem opravdovosti víry. Kež tato vzpomínka na nové mučedníky přinese nové misionářské jaro v církvi.

Úmysl národní

Aby všichni chápali jedinečnou úlohu žen v naší společnosti.

Ruský myslitel Berďajev předpověděl ženě větší význam ve společnosti, než jaký měla až dosud. Co dnešnímu světu přes jeho vnější lesk, přes všechny jeho vynálezy a hospodářské zázraky chybí, je ona minimální míra dobroty, mateřskosti, slitování, taktu a jemnosti, který je světu muže přidělen skrze ženu. Bůh

prostě stvořil jednu polovinu lidstva ženskou. Tyto poloviny se doplňují a jsou neoddělitelné. Nepřítomnost nebo nedocení jedné poloviny má zhoubné důsledky pro celé lidstvo. Právem nás naši biskupové žádají, abychom se modlili za lepší pochopení jedinečnosti ženské role v naší společnosti.

Červen

Úmysl všeobecný

Aby se Kristus, uctíváný a slavený v eucharistii, stal chlebem života stále více přijímaným a sdíleným pro spásu světa.

V průběhu Svatého roku se bude v Římě konat velký mezinárodní eucharistický kongres. Tím si mají katolíci, zejména poutníci, uvědomit, že církev stále žije a působí skrze eucharistii. Eucharistie je totiž

"Chléb života". Kdo jej přijímá, není jen sám posílen ve víře, nýbrž cítí se také nutkán podílet se o tento Chléb s druhými. Tak se eucharistie stává Chlebem života pro spásu světa.

Úmysl misijní

Aby kněží, řeholníci i laici v Číně byli oživeni apoštolským a katolickým duchem.

Tímto úmyslem se Svatý Otec dotkl velké, ale také velmi choulostivé záležitosti: zdárného vývoje katolické církve v Číně, přesněji řečeno v kontinentální Číně. Je jisté, že ka-

tolická církev v různých regionech Číny roste. Kněží, řeholníci i laici potřebují proto naše vytrvalé modlitby. A k tomu nás Svatý Otec zvlášť v tomto měsíci povzbuzuje.

Úmysl národní

Aby mladí kněží obstáli ve všem, co zkouší jejich víru, naději i věrnost.

V diskusi, kterou provedli ve Francii, se ukázalo, že celibát není hlavní příčinou opouštění kněžského stavu. Ba dokonce je až na třetím místě.

Především se mnohdy jedná o velký pocit beznaděje kněžského působení mezi lhostejnými lidmi. Kněze znají jenom kvůli křtu, svatbě či pohřbu. Dále jsou to podmínky plynoucí z moderních velkých měst a velkoměst a rozpor mezi tím, co by se mělo udělat, a tím, na co kněz ve své službě ještě stačí.

K venkovskému faráři přichází učitel. Chce mít svatbu. Chvilí si povídají a pak se farář zeptá: "Co myslíte, že nám může dnes křesťanství ještě dát?" - "Vlastně nic, pane faráři." "A k čemu jsme tedy my, kněží, tady?" - "Vlastně k ničemu, pane faráři. My učitelé přece též učíme morálce." Není zde ani láska, ani nenávisť, jen lhostejnost dnešního člověka, z níž nás může mrazit v zádech.

Je červen, měsíc svčení novokněží. Ti potřebují naši modlitbu, ke které nás vybízejí biskupové.

Připravuje P. Antonín Holas, SJ

ZPRÁVY

Brno

* V pondělí 17. dubna se v jezuitském chrámu Nanebevzetí Panny Marie konala benedikce nového oltářního stolu, ambonu a sedes, které byly zhotoveny podle návrhu zdejšího superiora, P. Fr. Pevného, SJ.
* Václav Umlauf, SJ, opustil brněnskou komunitu a odjel studovat filozofii do Mnichova.

Český Těšín

* Čtrnáct jezuitů z moravských řádových domů se sjelo oslavit pětasedmdesátiny P. Rudolfa Zubka, SJ.

Bohosudov

* 13. dubna si bývalí studenti připomněli padesáté výročí likvidace zdejšího Biskupského gymnázia a zástupci jezuitů a františkánů zřídili centralizační kláštera v prostorách gymnázia a konviktu.

Praha

* P. provinciál Vojtěch Suchý uskutečnil vizitaci pražské komunity.
* Fotbalové mužstvo našeho kostela se pod názvem *Sv. Ignác tým* zúčastnilo turnaje Třeboňský kalich 2000. Předvedlo bojovný sportovní výkon, skončilo na pěkném 5. místě

a zanechalo vynikající dojem. Zlé jazyky tvrdí, že 5. místo bylo poslední.

Novicové na experimentech

* Měsíc duben věnovali naši novicové Vojta a Marek jazykovému experimentu v Anglii a Německu. Novic prvního ročníku Lád'a byl na měsíčních duchovních cvičeních.

Tři sta let vodní kaple

* Vodní kaple na Svatém Hostýně byla postavena nad zázračným pramenem v roce 1700 bystrickým farářem Tomášem Požárníkem.

Řecko

* Již i v této zemi začala působit organizace Jezuitské pomoci uprchlým (JRS Hellas). Vede ji Michel Roussos, SJ, za pomoci tříčlenného týmu spolupracovníků.

Vatikan

* Papež Jan Pavel II. při únorovém setkání s Výkonným výborem SKŽ (Společenství křesťanského života) povzbudil celé hnutí ke službě církvi. Mj. uvedl: "Inspiraci a sílu pro tento úkol čerpejte z Duchovních cvičení sv. Ignáce."

Rakousko

* *Kardinal-König-Akademie*, oddělení jezuitského vzdělávacího centra ve Vídni, pořádá kurs nazvaný *Odpovědnost v řeholních komunitách*. Účelem kursu je integrovat moderní management a know-how na pozadí evangelia a tradice řeholních komunit.

Řím

* 25. dubna byl v Římě vysvěcen k jáhenské službě náš scholastik Jan Adamík. Blahopřejeme.

POZVÁNKA

Prodejná a prezentační výstava prací klientů středisek Diakonie ČCE se koná ve dnech 18.-21. 5. v Černé ulici č. 9 v Praze 1.

děkujeme - děkujeme - děkujeme - děkujeme - děkujeme - děkujeme

Dárci od 26. ledna do 21. března 2000

P. František Bršlica, Uherské Hradiště; B. Metyšová, Studénka; L. Montagová, Hroznová Lhota; Dr. M. Kvapil, Prostějov; Ludmila Vencálková, Bystřice pod Hostýnem; Mária Ďurišová, Cetechovice; Drahomíra Kalhousová, Ústí nad Labem; Jiří Pechanec, Nové Sedlo u Lokte; Marie Skřivanová, Jilové u Prahy; Vlasta Rabiňáková, Praha; Stan. Dabrowski, Praha; Anděla Vyroubalová, Praha; Hana Tichá, Roztohy u Prahy; Věra Kalná, Říčany; Otakar Adámek, Frýdek-Místek; Vilma Čanecká, Šlapanice; Ing. Jan Strejens, Brno; P. Josef Zouhar, Hodonín; Václav Uhlíř, Nové Město na Moravě; Rudolf Závodný, Prostějov; Dr. Jana Soharová, Uherské Hradiště; Josef Sýkora, Kroměříž; Fabrice Martin, Praha; M. Pavlů, Brno; Školské sestry Notre Dame, Praha; Libuše Váňová, Benešov u Prahy; Ing. Rudolf Klement, Blansko; P. Antonín Kyvlana, Uherské Hradiště; Danuše Šimčíková, Uničov; Jan Honus, Pišť; Pavel Dvořák, Velké Meziříčí; K. Schuster, Olomouc; E. Glaserová, Jablonec nad Nisou; Otakar Wilfert, Brno; Libor Novák, Brno; Ing. Eliška Machová, Teplice; Josef Polnický, Nová Ves; Robert Krňávek, Praha; Dr. Frant. Fojtů, Šternberk; Richard Hlavica, Valašské Meziříčí; Zdeněk Sychra, Pardubice; Provincie kapucínů v ČR, Brno; M. Lásková, Čáslav; Jan Chvojka, Praha; Srovnalovi, Zábřeh; Dr. Milan Blažek, Blovice; Oldřich Ďurech, Pardubice; Ing. Václav Rajmon, Ostrava; M. Hradilová, Praha; rodina Bártova, Brzkov; Karel Pelikán, Bukovany; Karel Vysloužil, Vsetín; Jiřina Pospíšilová, Přerov; Hana Hoangová, Brno; Dr. František Čupr, Brno; P. Josef Šik, Brno; Irena Zlámalíková, Napajedla; Zdena Türková, Boskovice; Františka Ryšávková, Nemojany; Jiřina Juklová, Praha; B. Devátá, Praha; Dr. Jiří Lojda, Praha; L. Havlová, Hradec Králové; Ing. Jiří Thomas, Šilheřovice; Vlasta Kurková, Ostrava; Marie Hauzvicová, Český Těšín; Marie Prachařová, Hrubá Vrbka; Ladislav Pilka, Brno; Karel Pažourek, Brno; Ivan Palacký, Uherské Hradiště; Antonín Hlubek, Háj - Chabičov; Marie Bláhová, Praha; L. A. Kašparová, Praha; Jan Rybář, Rychnov nad Kněžnou; Josef Glacov, Holýšov; Kongregace Milosrdných sester sv. Karla Boromejského, Praha; Eliška Vallová, Praha; MUDr. Barbora Jirčíková, Olomouc; P. Jindřich Zl. Charouz, O.Praem., Úsobí; Marie Niedermertlová, Příbryslav; Jana Mikulková, Praha; Hanka Poislová, Postřelmov; Vít Berka, Praha; M. Smetanová, Nivnice; K. Razíková, Brno; Mar. družina u sv. Ignáce, Jihlava; Josef Stoklásek, Otrokovice; Ludmila Vondrušková, Praha-Zbraslav; Růžena Stránská, Praha; E. Šenkýřiková, Holešov; Anna Ondrušková, Bystřice pod Hostýnem; Ing. Vagunda, Jalubí; Bernarda Dvořáková, Brno; Marta Hučínová, Praha; Libuše Calátková, Přerov; Jaromír Němec, Praha; J. Spáčil, Brno; Římskokatolická farnost, Budišov; rodina Tydlítátova, Praha; Oldřich Jindra, Valašské Meziříčí; L. Tomeček, Opava; Marta Faltusová, Dolní Čermná; Stanislav Handlř, Praha; Milena Šimánková, Praha; Cecílie Hauptvoglová, Praha; J. Laníčková, Brno; Helena Machová, Praha; O. Rudecký, Zlín; P. Antonín Bělík, Bojkovice; Marie Vetchá, Růžďka; Mgr. Zuzana Doležalová, Ostrava; Jaroslav Povaláč, Horní Lideč; Doc. PhDr. Josef Unger, CSc, Brno; Marie Rumlová, Čáslav; Tomáš Pelc, Frýdek-Místek; Karel Poláček, Ostrava-Poruba; Ing. Gerard Jargus, Havířov; Ing. Antonín Kazda, Střelice; J. Kuprová, Křeslice; p. Ajchler, Aurelie Balogová, Ostrava-Poruba; Gertruda Knopová, Opava; Miroslav Lev, Havířov; Jan Svoboda, Ostrava; Marie Aronová, Napajedla; Jana Procházková, Praha; Vinklárek, Praha; Vlastimil Ověčák, Kuželov; Jiří Mrázek, Praha; Jaromíra Matýsková, Opava; P. Jiří Švanyga, Halenkov; Ludmila Bartková, Radkova Lhota; Jindřiška Turková, Brno; Jaroslava Jarolinková, Praha; Václav Haltmar, Velký Týnec; Vít, Kubičková, Květná; Miroslav Rubík, Praha; František Kovařík, Dlouhá Loučka; Anna Pokorná, Uherské Hradiště; Ludmila Pelikánová, Praha; Vojtěch Koutný, Kladky; Jana Mochalová, Český Těšín; Marie Němcová, Praha; Ludvík Kolek, Brno; Božena Chlopčíková, Český Těšín; Roman Jurečka, Litovel; Anna Pastorčáková, Lidečko; R. Tesařová, Praha; Bohuslav Páral, Praha; Ing. Antonín Špulák, Lhota; Vlasta Šulcová, Praha; Terezie Tomašítková, Valašské Klobouky; Daniel Soukup, Praha; Zdenka Šandová, Ústí nad Labem; Ladislav Šír, Praha; P. Jan Baščavský, Nová Horka; Mgr. Jaroslav Čupr, Brno; Pavlína Kopečková, Násedlovice; Jan Vaněk, Bruntál; Miloslav Kofenský, České Budějovice; Růžena Hylmarová, Hradec Králové; Ing. J. Venkrbec, Kolín; Metoděj Chrástský, Hovězí; Bohumil Pavlů, Telč; Karel Gleisner, Mladá Boleslav; J. a Š. Koflerovi, Frýdek-Místek; V. Maršálková, Nové Vilemovice; PhDr. Pavla Štěpánová, Praha; Marie Dlapková, Střelice; Jaroslav Vašíček, Brno; Josef Hrdlička, Rosice; Ing. Boh. Jarolím, Praha; Petr Hušek, Praha; Ing. Ludvík Motýčka, Brno; Frant. Vavrečka, Ostrava-Výškovice; Helena Poláčková, Brno; Václav Mathauser, Příbram.